

Grimstad kommune

UNGDOMSPLAN

Når er det ungdommens tur?

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNLEDNING.....	5
LITT OM INNHOLDET I PLANEN	5
ET SPØRSMÅL OM PRIORITERING	6
LESEVEILEDNING.....	7
TAKK!	7
MEDBESTEMMELSE OG DEMOKRATI	8
UNGDOM OG MEDVIRKNING I DEN STORE SAMMENHENGEN.....	8
BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENTET OM MEDVIRKNING FRA UNGE	9
DEN POLITISKE ARENA I GRIMSTAD	9
STEMMERETT FOR 16-ÅRINGER.....	9
BARN- OG UNGES KOMMUNESTYRE (BUK)	10
ELEV MEDVIRKNING I GRUNNSKOLEN	11
MEDVIRKNING I SAKER ETTER PLAN OG BYGNINGSLOVEN (PBL)	12
ARBEIDSGRUPPENS MÅL MED SINE ANBEFALINGER	14
OPPSUMMERING AV DAGENS SITUASJON I GRIMSTAD	14
ARBEIDSGRUPPENS VURDERINGER SOM LIGGER TIL GRUNN FOR ANBEFALINGENE.	14
ARBEIDSGRUPPENS ANBEFALINGER.....	15
PRIORITERING AV UNGDOM INNEN KULTURSEKTOREN	17
KULTURSEKTOREN I GRIMSTAD.....	17
GRIMSTAD BLANT LANDETS SVAKESTE PÅ FRITIDSKLUBBLIGNENDE TILTAK.	18
PRIORITERING AV UNGDOM INNEN KULTURSEKTOREN	19
KOMMUNAL STØTTE TIL ANDRE KULTURFORMÅL	20
KARTLEGGING - OPPSUMMERING	20
KLUBBLIGNENDE TILTAK I GRIMSTAD	21
KLUBBLIGNENDE TILTAK; SENTRUM – PERIFERI DIMENSJONEN	21
ERFARINGER MED EDDIKEN.....	21
KLUBBTILTAK SENTRUMSNÆRT ELLER I SKOLEKRETSENE?	22
FORHOLDET MELLOM UNG ARENA OG KLUBBTILTAK I SKOLEKRETSENE.....	23
ARBEIDSGRUPPENS ANBEFALINGER.....	24
FRITIDSKLUBB – NASJONALE ERFARINGER.....	25
UNGDOMSTILTAK PÅ FAGSKOLEN; UNGARENA	27
BESKRIVELSE AV UNG ARENA - MÅLET	27
MÅLGRUPPE PÅ UNG ARENA	28
HVA SKAL UNGARENA TILBY UNGDOMMEN?	29
HVORDAN KAN UNGARENA SKAPE AKTIVITET?	31
HVORDAN STYRE UNGARENA?	31
UNGARENA LOKALENE'S STØRRELSE OG FORM.....	32
UNGARENA OG ANDRE VIRKSOMHETER PÅ FAGSKOLEN.....	33
NOEN MODELLER FOR UNGDOMSSTEDET PÅ FAGSKOLEN	34

UTEOMRÅDET PÅ FAGSKOLEN	35
FORUTSETNINGER	35
UTEOMRÅDET GENERELT	36
<u>OMRÅDE A:</u> KAFÉ – HJERTET TIL UNGARENA.....	37
<u>OMRÅDE B:</u> MØTEPlass OG AKTIVITETER FOR UNGDOM	37
<u>OMRÅDE C:</u> ÅPENT PARKOMRÅDE MED SCENE, AMFI OG VANNSPEIL	37
<u>OMRÅDE D:</u> ÅKEBAKKE OG LEKEPlass	38
<u>OMRÅDE E:</u> FORELØPIG UBERØRT - PLEN, TRÆR OG FINE BUSKER	38
VEDLEGG	39
ARBEIDSGRUPPENS MANDAT OG RAMMER	40
STEMMERETT FOR 16-ÅRINGER VED VALGET 2011	42
BARN OG UNGES KOMMUNESTYRE 1999 – 2007	43
UNGDOMMENS BYSTYRE I ARENDAL KOMMUNE	44
OSLO-ELEVER SKAL EVALUERE LÆRERNE	45
ELEVRÅDET TER PLANSAKEN	46
OVERSIKT OVER UNGDOMSKLUBBLIGNENDE TILTAK	47
NOTAT OM UNGDOMSKLUBBAKTIVITETENE PÅ EDDIKEN.....	51
OM MOONLIGHT – ET UNGDOMSSTED PÅ VENNESLA	53
LEDERARTIKLER I VENNESLA TIDENDE OM MOONLIGHT	54
NOTAT ETTER BEFARING PÅ KILDEN/ARENDAL KOMMUNE:	57
KOMMUNESTYRETS VEDTAK OM FAGSKOLEN (K-SAK 042/08)	58

INNLEDNING

Plan- og økonomiutvalget har vedtatt ungdomsplanens mandat (016/08) og prosjektplan (024/08). Arbeidet med ungdomsplanen har hatt følgende mandat:

1. *Det utarbeides en Ungdomsplan. Målgruppen er ungdom 13-19 år.*
2. *Ungdomsplanens innhold:*
 - a) *Gi anbefaling om hvordan ungdomsklubb lignende tilbud skal utformes og drives. Planen skal vurdere ungdomstiltak i et sentrum – periferi (lokalsamfunns) dimensjon.*
 - b) *Vurdere dagens rammer for demokrati og medbestemmelse for ungdom i Grimstad, og eventuelt å anbefale nye tiltak.*
3. *Planen skal inneholde en kartlegging av allerede eksisterende ungdomstilbud.*

Arbeidsgruppen har hatt følgende sammensetning:

Trine Holte (Elevrådet – Dahlske videregående), Cecilie C. Takle (Elevrådet, Dahlske videregående, Eivind Erichsen (BUK, Fjære ungdomsskole), Sondre Berg Kristensen (BUK, Grimstad ungdomsskole), Jelena Relic (BUK, Holviga skole, b-trinnet), Astrid Holum (kulturskolerektor), Harald Lindemann (Grimstad familiesenter), Kaia Mollestad fram til 10. september/Åse Katrine Windegaard fom 10 sept. (SLT-koordinator), Janne Skarli (Østerhus Ungdomsklubb), Andre' Pedersen (Fevik Fritidsklubb), Ragnar Holvik (prosjektleder, plan og utviklingsavdelingen).

Arbeidsgruppen har hatt 9 møter, det første 22. april 2008. Rapporten er skrevet av rådgiver Ragnar Holvik.

Arbeidsgruppen oppfatter at det er en sammenheng mellom mandatet, kommunestyrets kjøp av Fagskolen og de gjentatte ønskene fra Barn og unges kommunestyre om et klubb lignende tiltak i Grimstad sentrum. Arbeidsgruppen har kalt ungdomsstedet på Fagskolen **UngArena**.

Litt om innholdet i planen

Denne planen er avgrenset til temaene ungdom og demokrati/medbestemmelse og ungdomsklubb lignende tilbud i Grimstad.

Arbeidsgruppen oppfatter at Grimstad ungdommen i dag ikke er en del av det politiske Grimstad – de er koblet fra. Ungdommen har ingen røst (røster) på den politiske arena og er derfor i praksis uten politisk innflytelse på sin hverdag og sine omgivelser. Det er ikke slik fordi ungdommen er passiv og uengasjert, men fordi dagens ordninger ikke kobler ungdommen på de politiske prosessene. Dette gjelder i særlig grad videregående nivå. Grimstadskolen scorer også lavt på landsomfattende undersøkelser om elevmedvirkning.

Gjennomsnittsalderen i Grimstad kommunestyre er 49 år, kun to representanter er under 30 år. Hva gjør de politiske partiene og det politiske miljø for å kompensere den manglende representasjonen fra de unge i politiske organer?

Arbeidsgruppen anbefaler at Grimstad får et ungdomsråd med 6 medlemmer; 3 fra videregående skole og 3 oppnevnt av Barn og unges kommunestyre. Ungdomsrådet skal være et tydelig organ for saker Grimstad ungdommen er opptatt av.

Arbeidsgruppen har med glede registrert at Grimstad kommunestyre tidligere i høst fulgte arbeidsgruppens anbefaling om at Grimstad søker om å bli forsøkskommune med stemmerett for 16-åringene ved kommunevalget i 2011. Kommunen har et ansvar for å legge til rette for at 16-åringene er godt forberedt til valget.

Arbeidsgruppen vil generelt berømme det frivillige barne- og ungdomsarbeidet til lag og organisasjoner. Vi vil i denne sammenheng særlig peke på arbeidet religiøse lag og organisasjoner gjør med å skape klubb lignende tilbud i skolekretsene. Dette arbeidet gjøres nesten uten kommunale tilskudd. Likeledes har Fritidsklubben på Fevik i mange år gitt et viktig tilbud til ungdom øst i kommunen. Arbeidsgruppen vil anbefale at aktivitetsstøtten til barn og unge får et kraftig løft.

Arbeidsgruppen har besøkt Samsen kulturhus i Kristiansand, ungdomsklubben Moonlight i Vennesla og det nyåpnede Kilden i Arendal. Disse besøkene har vært til stor inspirasjon, men tiltakene har stått i skarp kontrast til hvordan det er i Grimstad.

Grimstad er blant de aller svakeste kommunene i landet når det gjelder bevilgninger til fritidsklubb lignende tiltak og aktivitetstilskudd til lag og organisasjoner som driver barne- og ungdomsarbeid. I perioden 1999 - 2007 har "Ungdomskafé/ ungdomsklubb i Grimstad sentrum" vært på dagsorden 7 ganger i Barn- og unges kommunestyre. Hvor lenge skal ungdommen i Grimstad vente?

Arbeidsgruppen mener Grimstad kommune har et ansvar for kommunens ungdomsmiljø – et ansvar kommunen i dag i liten grad tar. Arbeidsgruppen vil anbefale at det skapes et aktivitetssenter for ungdom på Fagskolen - **UngArena**.

Arbeidsgruppen har beskrevet rammer og prinsipper for UngArena i eget kapittel. Denne beskrivelsen er ikke en endelig plan for UngArena, men en start. Ikke minst vil det være viktig å trekke inn ungdommen i det videre arbeidet.

Skal UngArena realiseres og bli et vellykket tiltak, er det viktig at mange mennesker ønsker tiltaket. Arbeidsgruppen anbefaler at UngArena blir et Grimstadskapt tiltak; ikke en kopi av lignende tiltak i andre kommuner. Arbeidsgruppens forslag til utforming av UngArena kombinerer to perspektiver; en god møteplass/et sted å være og et sted for et mangfold av aktiviteter.

Fagskolen er ikke bare en bygning, det er også en stor grønn eiendom som i dag i liten grad er tatt i bruk. Arbeidsgruppen vil anbefale at de grønne områdene på Fagskolen åpnes opp og blir en bydelspark med særlig henblikk på tilrettelegging for barn og unge. Området bør fremstå som estetisk vakkert – et sted alle kan føle det godt å være.

Et spørsmål om prioritering

Ungdomsplanen reiser spørsmål om hvordan lokaldemokratiet i Grimstad fungerer. Ønsker kommunestyret å trekke Grimstad ungdommen mer med?

Kommunestyret har så langt ikke bestemt at det skal etableres et aktivitetssenter for ungdom på Fagskolen. Aktivitetssenteret UngArena berører verdiskapning knyttet til privat eller offentlig ansvar for ungdomsmiljøet. UngArena vil kreve investeringer; i bygningene, på uteområdene og til inventar. I drift vil UngArena, avhengig av ambisjonsnivå, koste 2-3 millioner kroner. Rådmannens forslag til driftsbudsjett for 2009 er brutto på drøye 1,1 milliarder kroner. Hvilken prioritet skal ungdomsmiljøet ha?

Leseveiledning

Rapporten har en fyldig innholdsfortegnelse. Som leser, trenger du ikke lese rapporten fra begynnelse til slutt. Rapporten har også flere vedlegg som supplerer og underbygger tekstdelen.

"Imidlertid er det et faktum at alkoholomsetningen i kommunen generelt har vært økende de siste årene. Kommunen har relativt mange salgs- og skjenkesteder. Bevillingspolitikken har vært relativ liberal, og det iverksettes svært få sanksjoner ved overtredelse av alkohollovens bestemmelser. Alkohol synes å være det dominerende rusmidlet blant ungdom. Det har vært en betydelig økning i alkoholkonsumet blant ungdom fra 1990-årene og fram til i dag. Det er liten tvil om at unge utsettes for problemer, skader og risikoatferd i forbindelse med drikking, og dette gjelder særlig blant de eldste ungdommene".

Grimstad kommune:
HELHETLIG RUSMIDDELPOLITISK HANDLINGSPLAN 2008-2012

Takk!

Arbeidsgruppen vil gjerne takke:

- for informasjon på møte med arbeidsgruppen: ordfører Hans Antonsen (Barn- og unges kommunestyre), sekretær Gerd Elsie Larsen (Barn og unges kommunestyre), kommunalsjef Bjørn Kristian Pedersen (elevundersøkelsen/elevmedvirkning mv), Lars Einar Torkildsen (MOT, forebyggende arbeid), initiativtaker til ungdomsklubben på Eddiken - lærer Reidar Øvensen, enhetsleder for boveiledertjenesten Signe Ann Jørgensen (et samfunn for alle)
- for informasjon på befaringer: Robert C. Nordli på Kilden i Arendal, ansatte på Moonlight i Vennesla og ansatte på Samsen kultursenter i Kristiansand
- for informasjon om ungdomsklubben Moonlight på Vennesla: Raymond Bærøe, daglig leder på Moonlight, som også har laget notat (se vedlegg) og informert Kulturutvalget
- for refleksjoner om Moonlight: redaktør Christopher Johansen i Vennesla Tidende. Vennesla Tidende har skrevet en rekke lederartikler om Moonlight (se vedlegg)
- for bilde på forsiden og s 29: student Sondre Steen Holvik
- for bilde fra Dahlske videregående skole s. 31: student Cecilie C. Takle
- for bilde av Fagskolen på s. 38: arkitekt Åge Holm
- for hjelp med forslag til utforming av uteområdet på Fagskolen (s. 35 ff): arealplanlegger Anna Elise Svennevig ved arkitektkontoret Bengt G. Michalsen AS
- for befaring på Fagskolen: rådgiver/rector Svein Frøytlog
- eiendomskontoret v/Øyvind Takle Terjesen for informasjon om Fagskolen, og for innleiing av arkitekt Paal Malde som vi fikk noen timer sammen med om de bygningsmessige mulighetene på Fagskolen
- kantina på rådhuset som alltid har gitt oss god mat til møtene
- Astrid Fosseli på OSS som fant gjennomsnittsalderen på kommunestyrets medlemmer
- dere som vi kanskje har kommet i skade for å glemme. Takk til dere også!

MEDBESTEMMELSE OG DEMOKRATI

Arbeidsgruppen har vurdert noen sider ved demokrati og medbestemmelse for ungdom i Grimstad. Elevmedvirkning i grunnskolen, elevrådsarbeidet, og barn og unges kommunestyre (BUK), står her sentralt. I tillegg finnes det ordninger hvor voksne taler (barn og) unges sak. Ordningen barnas representant i kommunens planutvalg (i Grimstad teknisk utvalg) er en slik ordning. Arbeidsgruppen har også vurdert spørsmålet om stemmerett for 16-åringer.

Til grunn for arbeidsgruppens vurderinger og anbefalinger, har arbeidsgruppen fulgt to spor:

- tiltak/ordninger som gir ungdom opplæring i demokrati (eksempler: elevråd, barn og unges kommunestyre)
- tiltak/ordninger som gir ungdommen innflytelse på egen hverdag/omgivelser og på den politiske dagsorden (det foreslåtte tiltaket "ungdomsråd")

Arbeidsgruppen oppfatter at ungdommen i Grimstad er aktive og engasjerte, og de ønsker å være med å forme sin egen hverdag og sine omgivelser. I den grad ungdommen oppfattes som passiv eller uengasjert, handler det primært om at de ikke har blitt "koblet på" samfunnet.

Arbeidsgruppen vil under først vise til offentlige bestemmelser og uttalelser om demokrati og medbestemmelse, deretter vurdere tilstanden for disse temaene på noen konkrete områder i Grimstad og til slutt fremme noen anbefalinger.

Ungdom og medvirkning i den store sammenhengen

Barn og unges rett til medbestemmelse og til å bli hørt, er nedfelt i FN's barnekonvensjons artikkel 12: "Barnet har rett til å si sin mening i alt som vedrører det og barnets meninger skal tillegges vekt".

Forskning viser at barn og unge er engasjerte og opptatt av verden rundt seg¹. Hvorfor er det da slik at ungdom noen ganger blir beskrevet som passive og uengasjerte? Kan det handle om samfunnets ordninger for medbestemmelse og deltakelse fra ungdom? Kobles de unge mer fra enn på samfunnet?

"Det er politikernes budskap som må forandres og ikke de unges engasjement. Unge bryr seg om saker som er viktige for dem. Slik er det også for andre aldersgrupper. I dag trenger ikke politikere å henvende seg til unge i særlig grad for å lykkes i et valg. Da blir det for lett å skyldre på uengasjerte unge i ettertid".

Barneombudets hefte: "Hva er vitsen? – et hefte om stemmerett for 16-åringer"²

Arbeidsgruppen har hentet inspirasjon til spørsmålet om demokrati og medbestemmelse for ungdom fra ulike kilder, men dokumentet "120 punkter for å øke den demokratiske deltagelsen blant unge"³ som en rekke ungdomspolitiske organisasjoner utarbeidet høsten 2007, har hatt en særskilt plass.

"Hvis ungdom skal stemme må dette føles meningsfylt. Ungdom må ha en naturlig plass i demokratiet, og de må få kunnskap om konsekvenser av politiske valg.

¹ <http://www.dagbladet.no/kultur/2007/11/04/517159.html>

² http://www.barneombudet.no/sfiles/1/41/9/file/hva_er_vitsen_stemmerett_for_16-aaringer_bm.pdf

³ http://www.lnu.no/nedlast/200712141350061_Rapport_fra_KRDs_demokratigruppe%20endelig.doc

Arbeidsgruppen har vært opptatt av at de arenaene der ungdom oppfordres til å delta må gi reelle muligheter for påvirkning. Det er viktig at ungdoms meninger tas på alvor og at de unge ikke plasseres på sidelinjen i organer som bærer preg av at man "leker demokrati". Hvis man som ung opplever at man ikke blir tatt på alvor, svekker det etter vår mening sannsynligheten for at man ønsker å delta og påvirke samfunnet".

(Utdrag fra 120-punktsdokumentet til de ungdomspolitiske organisasjonene i Norge, 2007)

Barne- og likestillingsdepartementet om medvirkning fra unge

På departementets hjemmeside heter det under overskriften "deltakelse og innflytelse"⁴:

"Det er først og fremst i kommunene at barn og ungdom har mulighet til å påvirke sin egen hverdag og framtid gjennom deltagelse og innflytelse i plan- og beslutningsprosesser. Hvorvidt arbeidet vil bli vellykket, er avhengig av faktorer som: klare retningslinjer/mandat for arbeidet, kontakt og oppbakking fra administrasjon og politikere i kommunen, egne ressurser til disposisjon, reell innflytelse i enkelte saker, klare rutiner på tilbakemeldinger, kontakt med resten av ungdomsmiljøet og informasjon om hva som foregår i kommunen.

Om lag tre fjerdedeler av landets kommuner har opprettet et innflytelsesorgan for barn og ungdom; barne- og ungdomsråd, ungdommens kommunestyre el. l, men det er store forskjeller mellom kommunene når det gjelder hvor stor innflytelse barn og ungdom har og hvilke saker de får anledning til å uttale seg om. Barne- og likestillingsdepartementet har støttet lokalt utviklingsarbeid og bidratt til ide- og erfaringsutveksling gjennom konferanser og utgivelse av informasjonsmateriell".

Departementet har utgitt et hefte med tittelen "Mer innflytelse for barn og unge"⁵

Den politiske arena i Grimstad

Det er arbeidsgruppens opplevelse og syn, at den politiske arena/dagsorden i Grimstad eies av de voksne. Ordføreren leder møtene i barn- og unges kommunestyre (se under). For øvrig er det få, om noen, formelle arenaer hvor ungdom- eller ungdommens representanter, møter politikere for å drøfte spørsmål som barn og unge er opptatt av. For ordens skyld;

Gjennomsnittsalderen i Grimstad kommunestyre er 49 år - kun 2 representanter er under 30 år!

arbeidsgruppen har ikke undersøkt partienes ungdomsaktiviteter i Grimstad.

Arbeidsgruppen mener det er nødvendig å skape arenaer hvor ungdom og politikere møtes. Det vil kunne gjøre Grimstad-politikken noe mer tilgjengelig for ungdom, og det vil også kunne påvirke innholdet på den politiske dagsorden.

Stemmerett for 16-åringer

Regjeringen har bestemt at noen kommuner, etter søknad, kan bli forsøkskommuner ved valget i 2011 med anledning til å gi 16-åringer stemmerett.

⁴ http://www.regjeringen.no/nb/dep/bld/tema/Barn_og_ungdom/barn-og-ungdom-deltakelse-og-innflytelse.html?id=502087

⁵ http://www.regjeringen.no/Upload/kilde/bfd/rap/2003/0006/ddd/pdfv/181945-mer_innflytelse_til_barn_og.pdf

Her er noen argumenter for og mot stemmerett for 16-åringer:

Noen argumenter mot stemmerett for 16-åringer:

- Stemmerett bør følge myndighetsalderen som er 18 år (se også kulepunkt under).
- 16 åringerne er ikke modne nok og har ikke forutsetninger for å stemme og delta i lokaldemokratiet.

Noen argumenter for stemmerett for 16-åringer:

- Kan stimulere ungdom til politisk deltakelse og gir ungdommen mulighet til å påvirke samfunnsutviklingen og egne liv.
- Ungdommenes situasjon og ungdomspolitiske spørsmål kan få en mer sentral plass i lokalpolitikken.
- Det er mange myndighetsaldere; den kriminelle lavalderen er 15 år, den seksuelle lavalder 16 år og ungdom kan ikke kjøpe brennevin før de er 20 år.

Grimstad har en ung befolkning, men de unge er ikke med og preger samfunnsutviklingen.

Kommunestyret behandlet 29. september en høringsuttalelse om valgloven. I den forbindelse gav arbeidsgruppen en uttalelse om stemmerett for 16-åringer som var vedlagt kommunestyresaken ⁶.

Arbeidsgruppen anbefalte at Grimstad søker status som forsøkskommune for stemmerett for 16-åringer ved valget i 2011.

Barn- og unges kommunestyre (BUK)

Arbeidsgruppen har innhentet informasjon om og erfaringer med BUK. Konkret har arbeidsgruppen hatt samtale med BUK's sekretær siden 1999, Gerd Elsie Larsen, gjennomgått retningslinjene for BUK snakket med ordfører Hans Antonsen. Ordføreren leder møtene i BUK

- gjennomført en enkel erfaringsutveksling med "veteraner" i BUK
- samtale med kommunalsjef for oppvekst og kultur, Bjørn Kristian Pedersen
- ungdomsrepresentantene i arbeidsgruppen har BUK-erfaring

Arbeidsgruppen vil særlig trekke frem følgende om BUK:

- består av representanter fra grunnskolen (10-16 år)
- er en innarbeidet institusjon med høy regularitet i gjennomføring av møter (2 hvert semester)
- er synlig i Grimstad Adressetidende
- protokollene til BUK sendes kommunestyret. Det er litt, men alt i alt lite synlige uttrykk for at BUK har særlig konkret innflytelse på saker
- kartleggingen tyder på at BUK prioriteres lavt:
 - av noen kontaktlærere i grunnskolene med ansvar for oppfølging av elevrådene
 - av noen BUK-representanter som blant annet ikke har møte i elevrådet før møtene i BUK
- det er tilfeldig mht hvilke saker som kommer på dagsorden i BUK. Det meldes få saker fra skolene. Saker meldes i hovedsak opp fra saksbehandlere på rådhuset
- det er ikke praksis at barnas representant møter i BUK
- BUK kan disponere kr. 25.000 hvert år

⁶ Se vedlegg – uttalelse fra AG-U om stemmerett for 16-åringer.

Arbeidsgruppens vurdering:

Arbeidsgruppen mener BUK er en viktig demokratisk institusjon for barn og unge i Grimstad. BUK gir barn og unge konkrete erfaringer med det formelle demokratiske system og er en arena hvor barn og unge kan få fram sine synspunkter. Barn og unges kommunestyre kan bli en viktig arena for barn og unge, men har i dag for mye preg av "at man leker demokrati".

Arbeidsgruppen mener BUK kan utvikles på tre områder:

- bli et enda tydeligere talerør for barn og unges interesser overfor politikere og administrasjonen
- få større innflytelse på saker som gjelder barn og unge
- omfatte en større del av ungdomsgruppen

3 ordførere har i 10 år hørt kravet fra Barn- og unges kommunestyre om ungdomskafé/ungdomsklubb i sentrum.

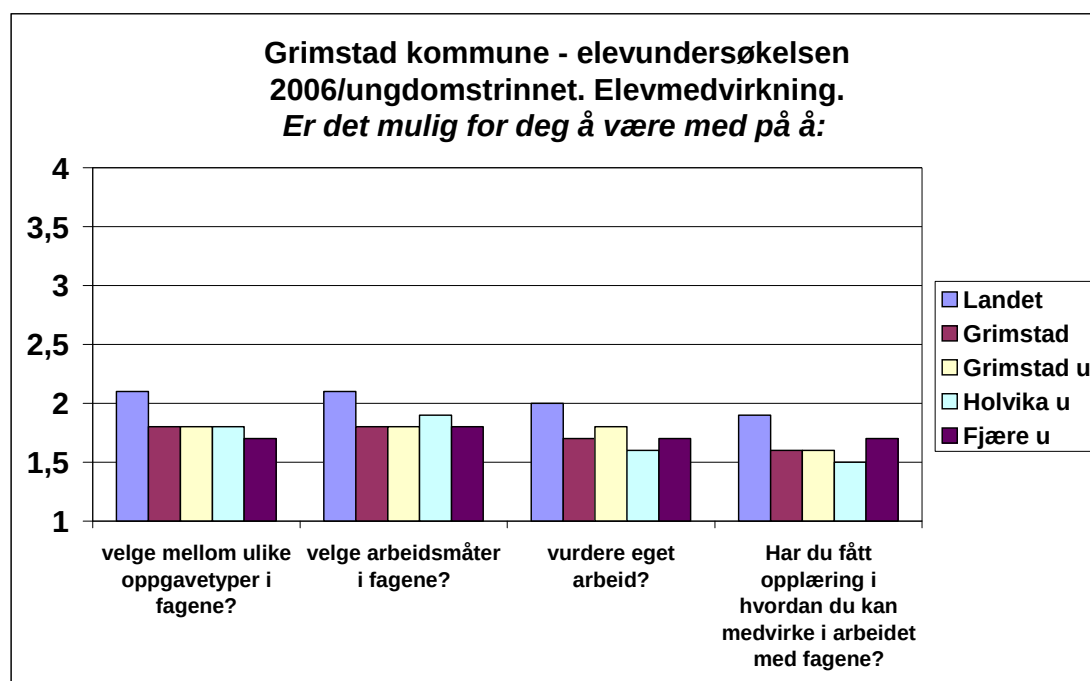
"Dersom man ønsker fungerende barne- og ungdomsråd og at ungdom skal delta i politikken i kommunen, må ungdomsrepresentantene få reell innflytelse, og ikke kun være en høringsinstans. Barne- og ungdomsrådene kan være en god formell påvirkningskanal for ungdom".

(Utdrag fra 120-punktsdokumentet til de ungdomspolitiske organisasjonene i Norge, 2007)

Elevmedvirkning i grunnskolen

Arbeidsgruppen har innhentet informasjon om elevmedvirkning i grunnskolen slik:

- samtale med kommunalsjef for oppvekst og kultur, Bjørn Kristian Pedersen
- gjennomgått elevundersøkelsen fra 2004 og 2006 på temaet elevmedvirkning
- erfaringer som medlemmer av arbeidsgruppen har med elevmedvirkning i grunnskolen

Arbeidsgruppen vil særlig trekke frem følgende om elevmedvirkning i grunnskolen:

- Grimstadskolen scoret under landsnittet på elevmedvirkning i både 2004 og 2006
- Overordnet nivå har oppfordret enhetene i grunnskolen til økt engasjement i forhold til elevmedvirkning. Det har imidlertid vært opp til den enkelte skole å vurdere om det skal iverksettes forbedringstiltak
- Enkelte skoler, som Grimstad ungdomsskole, har iverksatt tiltak for å forbedre elevmedvirkningen
- Hver skole har en lærer med oppgave å være kontaktlærer for elevrådet. Kontaktlærer har ansvar for å bidra til at tillitsvalgt- og elevrådsarbeidet fungerer ved skolen

Arbeidsgruppens vurdering:

Arbeidsgruppen tolker resultatene fra elevundersøkelsene i 2004 og 2006 dit hen at elevene i Grimstadskolen ønsker mer medvirkning i skolehverdagen. Elevmedvirknings-resultatene er så svake at det er behov for tiltak generelt i Grimstadskolen.

"Å delta i et samfunn, å stille kritiske spørsmål og ta bevisste valg krever trening og opplæring. Skolen skal sette elevene i stand til å være en aktiv del av sitt eget samfunn. Mulighetene for å delta i egen skolehverdag påvirker ungdoms deltakelse i demokratiet senere".

(Utdrag fra 120-punktsdokumentet til de ungdomspolitiske organisasjonene i Norge, 2007)

Vi har lett for å tenke at medvirkning og demokrati er noe som først og fremst tilhører de formelle arenaene. Elevmedvirkning handler imidlertid både om de daglige og løpende avgjørelser som tas i den daglige samhandling mellom voksne og ungdom, når ungdom samhandler, og på arenaer for formelle demokratiske ordninger som klassens time, tillitsvern, elevrådsarbeid mv. De voksnes holdninger og evne til å skape gode relasjoner ledelse/lærer – elev, er viktig på begge arenaene. Tydelige og myndige ledere/lærere er ikke til hinder for elevmedvirkning, det er snarere en forutsetning for godt samarbeid og respektfull holdning til elevene.

Medvirkning i saker etter plan og bygningsloven (pbl)

Medvirkning i plan- og byggesaker skjer enten ved at barn og unge involverer seg direkte i den enkelte sak og/eller ved at barn og unges interesser ivaretas innenfor ordningen barnas representant. Medvirkning fra barn og unge er tydeliggjort både i lovteksten (pbl) og i Rundskriv T-2/08 "Barn og planlegging" (herunder Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging).

Stortinget vedtok i juni 2008 ny plan- og bygningslov (plandel). Loven skal gjelde fra juli 2009. Den nye loven understreker, sterkere enn nåværende lov, medvirkningsperspektivet:

§ 5-1. Medvirkning

Enhver som fremmer planforslag, skal legge til rette for medvirkning. Kommunen skal påse at dette er oppfylt i planprosesser som utføres av andre offentlige organer eller private.

Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte.

Det er planmyndigheten, ikke barnerepresentanten, som har ansvar for tilrettelegging for medvirkning fra barn og unge. Medvirkning fra barn og unge presiseres i Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging:

"Organisere planprosessen slik at synspunkter som gjelder barn som berørt part kommer fram og at ulike grupper barn og unge selv gis anledning til å delta" jfr. RPR-BU pkt. 4 d.

Myndighetenes syn på barn og unges oppvekstvilkår og medvirkning fra barn og unge kommer blant annet til uttrykk i forordet til Rundskriv T-2/08 "Barn og planlegging", hvor Miljøvernminister Erik Solheim uttaler:

"Hvordan det er der barn vokser opp er avgjørende for deres mulighet for en trygg oppvekst, motorisk utvikling og god helse. Å planlegge for et samfunn der trygge oppvekstmiljø har gode møtesteder, muligheter for lek, og aktivitetsfremmende omgivelser er noe av det viktigste vi kan gjøre. Barns hverdag blir mer og mer stillesittende. Manglende fysisk aktivitet gir uheldige konsekvenser for stadig flere barn og unges helse. Å skape omgivelser som gir rom for fantasibasert lek, samvær og fysisk utfoldelse blir stadig viktigere.

Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen ble iverksatt i 1989 for å ivareta interessene til de yngste i samfunnsutviklingen. En evaluering av kommunenes anvendelse av disse retningslinjene fra 2006 viser at selv om kommunene kjenner til retningslinjene og formålet med dem, er det ofte andre hensyn som vinner frem når det oppstår konflikt mellom ulike interesser der barn og unge er en av dem.

Dette rundskrivet presiserer kommunens ansvar for at all plan- og byggesaksbehandling ivaretar hensynet til barn og unges behov for gode oppvekstvilkår og nærmiljø. Det er kommunens ansvar uavhengig av hvem som initierer og utfører planleggingen. Regjeringen ønsker at Rikspolitiske retningslinjer for barn og unge skal håndheves strengere og mener at i de tilfeller det er interessekonflikter bør barns behov for aktivitetsfremmende arealer veie tyngre enn de hittil har gjort.

Hensynet til barn og unges oppvekstvilkår må komme på dagsorden igjen!"

Grimstad kommune har lite tradisjon for at det legges særskilt til rette for at barn og unge blir delaktig og aktiv part i forbindelse med utarbeidelse av reguleringsplaner. I Kristiansand kommune sendes forslag til reguleringsplaner til elevrådene for uttalelse.

Arbeidsgruppen vil anbefale at Grimstad kommune organiserer planprosessen slik at barn og unge i større grad gis anledning til å ivareta og gi uttrykk for sine interesser i plansaker, jfr. Praksisen i Kristiansand kommune.

Ordningen barnas representant.

Barnas representant skal ivareta barn og unges interesser i plan og byggesaker. Barnas representant har møteplikt i planutvalget (teknisk utvalg) med tale og forslagsrett. I Grimstad har barnas representant 20 % stilling til ivaretagelse av funksjonen.

I gjeldende plan og bygningslov var kommunene pålagt å oppnevne barnerepresentant, jfr. pbl § 9-1. I den nye loven er bestemmelsen om medbestemmelse for barn og unge og

ivaretagelse av deres interesser endret (se over), og loven sier ikke eksplisitt at kommunene skal oppnevne egen barnerepresentant. Departementet har per dato ikke gitt ut veileder til de nye lovbestemmelsene. Det er derfor noe uklart hvordan den nye bestemmelsen om medvirkning og forholdet til ordningen barnas representant skal forstås og vil bli i framtiden.

På bakgrunn av ovennevnte finner ikke arbeidsgruppen det riktig nå å gå dypt inn i spørsmål knyttet til barnas representant. Arbeidsgruppen vil avgrense seg til å understreke viktigheten av at det er kontakt mellom barnerepresentanten og de denne skal representere. Arbeidsgruppen vil derfor anbefaler at barnerepresentanten møter fast i barn og unges kommunestyre for å informere om arbeidet og få innspill fra de unge.

Arbeidsgruppens mål med sine anbefalinger

Arbeidsgruppen har lagt følgende mål til grunn for sine anbefalinger:

- At Grimstad har ordninger for demokrati og medbestemmelse for ungdom som både gir politisk innflytelse og god opplæring i demokrati
- At det politiske miljø opplever at de må ta ungdom på alvor
- At ordninger som gir demokratiopplæring også gir ungdommen opplevelse av innflytelse og resultatopplevelse

Oppsummering av dagens situasjon i Grimstad

Arbeidsgruppen vil beskrive dagens situasjon for medvirkning og demokrati for ungdom i Grimstad slik:

- Ungdommen i Grimstad er i all hovedsak ikke koplet til det politiske system og har i liten grad, om noen, innflytelse på politiske avgjørelser som berører deres hverdag. Barn og unges kommunestyre (BUK) har minimal innflytelse på løpende politiske saker.
- Elevrådene og BUK gir ungdommen, der/når disse organene fungerer, opplæring i demokrati og demokratiske prosesser. Begge organene har rom for utvikling. Det er en svakhet ved demokratiopplæringen at ordningene i dag i liten grad gir konkrete opplevelser av innflytelse og resultater. Eksempel: i perioden 1999 - 2007 har ungdomskafé/ungdomsklubb i Grimstad sentrum vært på dagsorden 7 ganger i BUK.
- Det er spesielt ungdom på videregående skolenivå (16 år +) som ikke er koplet på de demokratiske prosessene i Grimstad.
- Flere brukerundersøkelser viser at "elevmedvirkning" ikke fungerer tilfredsstillende i grunnskolen. Elevrådene og oppfølgingen av disse, fungerer ulikt på skolene.
- Det er ikke organisert kontakt mellom barnas representant og ungdommen.
- Gjennomsnittsalderen i Grimstad kommunestyre er 49 år. To kommunestyrerepresentanter er under 30 år; henholdsvis 23 og 28 år.

Arbeidsgruppens vurderinger som ligger til grunn for anbefalingene.

Arbeidsgruppen har vurdert ulike varianter av representasjonen til BUK:

- dagens ordning (representanter fra barnetrinnet og ungdomstrinnet),

- BUK med representanter fra ungdomstrinnet og videregående (Arendal kommune⁷),
- BUK bestående av representanter fra barne- og ungdomstrinnet og videregående skole.

Arbeidsgruppen har også vurdert følgende tiltak opp mot hverandre:

- a) BUK i ulike representasjonsvarianter (se over) sammen med andre forbedringer som kan bedre BUK både i forhold til demokratiopplæring og politisk innflytelse.
- b) Legge ned BUK og danne et slagkraftig ungdomsråd med 6 representanter (3 fra BUK, 2 fra Dahlske vgs og 1 fra Drottningborg vgs). Se nærmere beskrivelse av ungdomsrådet under.
- c) Både pkt a og b over.

Ungdomsrepresentantene i arbeidsgruppen er helt tydelige på at det er viktig å bevare BUK og at BUK også må omfatte barnetrinnet. BUK er spesielt viktig mht opplæring og trening i demokrati (for eksempel å snakke fra en talerstol). BUK har mange representanter, 24 i dag. Antall representanter i BUK er en begrensende faktor i forhold til handlekraft og innflytelse. Arbeidsgruppen har derfor kommet til at den vil anbefale at BUK består, men forbedres, og at det opprettes et ungdomsråd i Grimstad. BUK vil ha demokratiopplæring som sitt hovedformål, ungdomsrådet skal være ungdommens tydelige og handlekraftige organ inn på den politiske arena. Et alternativ til arbeidsgruppens anbefaling er ordningen som Arendal kommune har; Ungdommens bystyre (se vedlegg).

Skal ungdommen tale sin egen sak selv eller skal ungdommen ha voksne som taler ungdommens sak? Er det behov for et ombud for barn og unge på kommunalt nivå? Arbeidsgruppen har vurdert slike problemstillinger. Det finnes gode argumenter for en generell ombudsordning for barn og unge, men arbeidsgruppen fremmer ikke forslag i den retning. Ordningen barnas representant som har oppgaver direkte i forhold til komplekse saker hvor barn og unges interesser skal ivaretas i konflikt med andre interesser, er viktig og nødvendig ordning. Det er imidlertid nødvendig med kontakt mellom barnerepresentanten og de denne representerer.

Elevmedvirkning i skolen handler både om de daglige og løpende avgjørelser som tas i skolehverdagen, og det som skjer på de formelle demokratiske arenaene som klassens time, tillitsvern, elevråd mv. De voksnes holdninger og evne til å skape gode relasjoner ledelse/lærer – elev, er viktig på begge arenaene. Tydelige og myndige ledere/lærere er ikke til hinder for elevmedvirkning, det er snarere en forutsetning for godt samarbeid og respektfull holdning til elevene. Arbeidsgruppen mener at elevenes erfaringer i skolehverdagen er en ressurs. Arbeidsgruppen vil derfor anbefale at forsøk med lærer- og undervisningsevaluering i grunnskolen som et supplement til brukerundersøkelsene.

Arbeidsgruppens anbefalinger.

Under temaet medbestemmelse og demokrati anbefaler arbeidsgruppen:

- at Grimstad kommune søker om å bli forsøkskommune med stemmerett for 16-åringer ved valget 2011. (Arbeidsgruppens uttalelse var vedlagt kommunestyrets behandling av saken, jfr K-sak. Grimstad kommunestyre har bestemt at Grimstad skal søke status som forsøkskommune for stemmerett for 16-åringer i 2011).

⁷ Arendal kommune har Ungdommens bystyre med representanter fra ungdomsskolene og videregående skole. Se vedlegg.

- det opprettes et ungdomspolitisk råd med 6 medlemmer (2 fra Dahlske vgs, 1 fra Drottningborg vgs og 3 oppnevnt av BUK). Hensikten med rådet er at ungdommen skal få en tydelig stemme på den politiske arena i Grimstad. Kommunens ordinære politiske sekretariat er sekretariat for ungdomsrådet. Barnas representant har møteplikt, tale- og forslagsrett i ungdomsrådet. Rådet får løpende politiske saker til uttalelse. Rådets uttalelser oversendes fortløpende kommunestyret og utvalg.
- at barn og unge høres i alle plansaker som berører deres interesser, jfr. RPR-barn og unge⁸. Respektive elevråd, BUK og Ungdomsrådet, får uoppfordret plansaker som berører barn og unges interesser tilsendt for uttalelse. Likeledes skal andre saker som direkte berører barn og unges interesser sendes ungdomsrådet for merknad/uttalelse før utvalg eller kommunestyret fatter avgjørelser. Kommunestyret vurderer om myndighet til å fatte avgjørelser innenfor avgrensede områder, kan delegeres til ungdomsrådet.
- BUK og ungdomsrådet skal være orientert om barnerepresentantens arbeid og de skal kunne gi representanten tilbakemeldinger. Barnas representant møter fast i BUK og ungdomsrådet

og undervisningsevaluering⁹

- at grunnskolen legger vekt på at ledere/lærere har gode holdninger til elevene og at disse gis anledning til å utvikle sin relasjonskompetanse
- at rådmannen utreder muligheten for at elevrådet/elevene får reell myndighet innenfor definerte områder i skolehverdagen
- at det stilles tydelige krav til hva funksjonen "kontaktlærer for elevrådet" har som oppgave. Det lages serviceerklæring for denne oppgaven
- at rådmannen gjennomfører forsøk med lærer-

⁸ Om barn og planlegging (Rundskriv T-2/08)

⁹ <http://www.kommunal-rapport.no/index.gan?id=11192250&subid=0> . "Oslo-elever skal evaluere lærerne".

PRIORITERING AV UNGDOM INNEN KULTURSEKTOREN

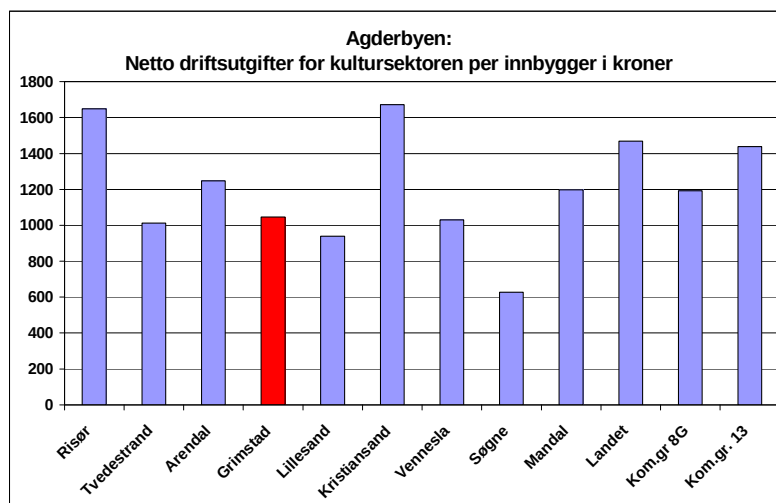
For å kunne belyse spørsmål knyttet til klubbtiltak og et ungdomstiltak på Fagskolen, vil vi under belyse fritidsaktivitetene for ungdom i Grimstad sammenlignet med andre kommuner og hvordan klubbtiltak er prioritert i Grimstad i forhold til andre kulturformål. Kartleggingen gir også en oversikt over tilskudd til ulike barne- og ungdomstiltak/-organisasjoner i Grimstad. Det ligger imidlertid utenfor arbeidsgruppens oppgave å kartlegge alle sider ved fritidsmiljøet til ungdom, som for eksempel idrett.

Klubbtiltak er ansvarsmessig lagt til kultursektoren i kommunen og rapporteres i KOSTRA under kategorien "Aktivitetstilskudd til barn og unge" (fritidsklubber, støtte til barne- og ungdomsorganisasjoner etc.).

KOSTRA-analysen under gjøres med den forutsetning at kommunenes rapportering til SSB (Kotra) er korrekt. Av erfaring vet vi imidlertid at det kan være svakheter ved kommunenes rapporteringer. Vi har blant annet ved gjennomgang av rapporteringen til Grimstad kommune funnet noen feilrapporteringer. Analysen under kan derfor inneholde feil, men vi tror den i hovedsak gir et bilde som ikke avviker mye fra "virkeligheten". Det er godt nok i denne sammenhengen.

Kultursektoren i Grimstad.

Kultursektoren omfatter aktivitetstilbud til barn og unge, bibliotek, kino, museer, kunstformidling, idrett, kulturskolen og andre kulturaktiviteter. Idrett, kulturskolen og aktivitetstilbud til barn og unge er de formålene som helt eller i vesentlig grad er rettet mot barn og unge. De andre kulturformålene har helt eller i vesentlig grad voksne som målgruppe. Vi vil imidlertid for ordens skyld understreke at deler av tilbudet som gis på kino, museer, bibliotek og kunstformidling også er rettet mot barn og unge.

tilsier det en økning av kulturbudsjettet på 12,5 millioner kroner (2007).

Kulturbudsjettet i Grimstad:

- Er om lag 5 mill lavere enn gjennomsnitt for kommunegruppe (snitt kommunegruppe 8 og 13).
- I 2007 brukte Grimstad kommune 1046 kroner per innbygger til kultursektoren, Kristiansand kr. 1672. Hvis Grimstad skal legge seg på Kristiansands nivå

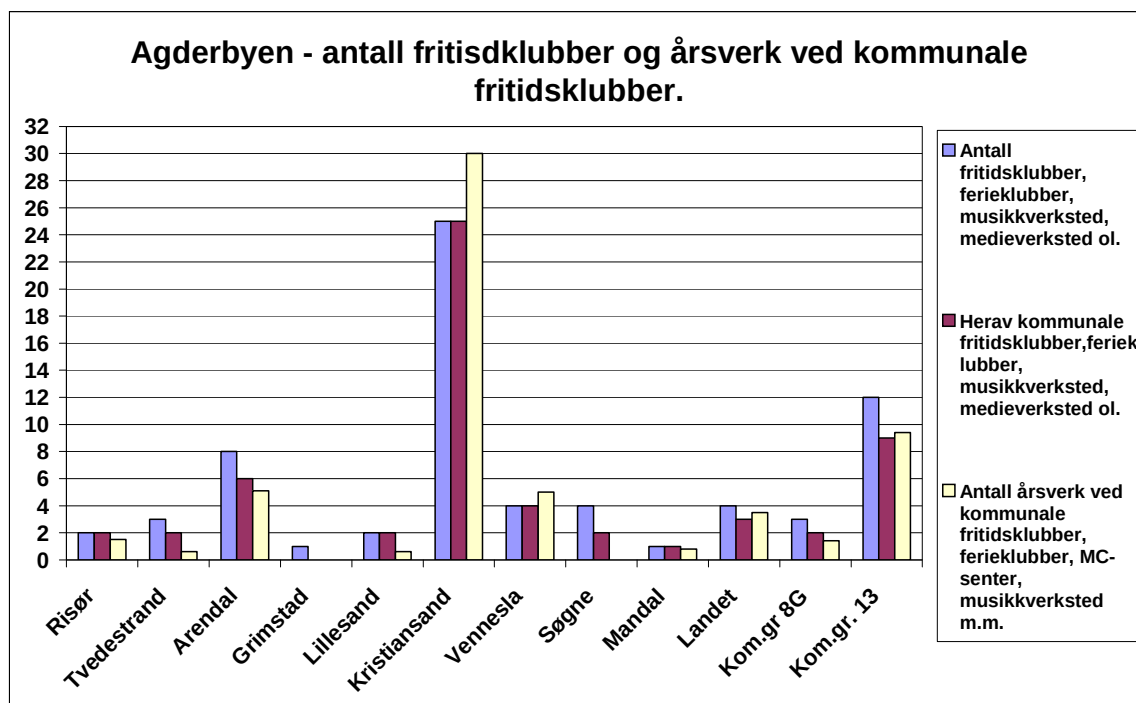
Grimstad blant landets svakeste på fritidsklubbtiltak.

Grimstad er en av 47 kommuner uten kommunale årsverk ved kommunale fritidsklubber. Ingen av de andre kommunene uten årsverk ved kommunale fritidsklubber (se under), er det naturlig for Grimstad å sammenligne seg med:

Berg, Gildeskål, Lurøy, Vega, Leka, Nærøy, Fosnes, Inderøy, Levanger, Selbu, Agdenes, Smøla, Eide, Skodje, Norddal, Fedje, Masfjorden, Solund, Hyllestad, Luster, Gaular, Eid, Sande, Utsira, Etne, Fitjar, Ullensvang, Fusa, Sund, Radøy, Eidskog, Songdalen, Søgne, Bjerkreim, Finnøy, Nord-Odal, Vestre Slidre, Kviteseid, Iveland, Vegårshei, Etnedal, Skjåk, Hurdal, Sørumsund, Grue, Åmot, **Grimstad**.

Til sammenligning:

- I Kristiansand kommune driver Fritidsetaten 14 (!) fritidsklubber¹⁰.
- Vennesla kommune (12 000 innbyggere) driver ungdomsstedet Moonlight med 6 årsverk, budsjett på 2,5-3 millioner kroner¹¹.
- Arendal har 3 fritidsklubber¹². Kilden åpnet i september 2008.

¹⁰ <http://www.krkom.no/ncms.aspx?id=86A5F02C-9E59-494F-89F4-67E350FFAD45&menuid=28408-14894&menuobj=EB18A7AB-0DFC-4DC2-AE5A-3BC3DD51C5E1> .

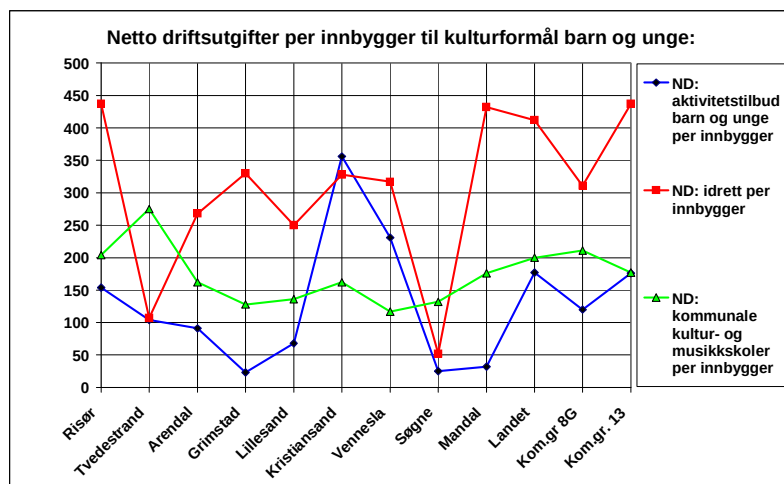
¹¹ Se vedlegg

¹² <http://www.kild1.no/>

Prioritering av ungdom innen kultursektoren

Innen kultursektoren som ramme, prioriterer Grimstad kommune kunstformidling, museer, idrett og bibliotek. De kommunale tilskuddene til barn og unge er slik:

- Idrett nær landsnittet, men høyt prioritert innenfor kulturområdet i Grimstad.
- Kulturskolen under landsnittet. Relativt få barn får tilbud (400 stk)
- "Aktivitetstilskudd til barn og unge" (Fritidsklubber, støtte til barne- og ungdomsorganisasjoner etc.) er lavt prioritert i Grimstad.

Grimstad kommune ga i 2007 ca. kr. 320 000 i aktivitetstilskudd til barn og unge. Det tilsvarer ca 16 kroner i tilskudd per innbygger. Aktivitetsstøtten har økt i 2008 til ca. 500 000, som tilsvarer 25 kroner per innbygger. Dette er langt under landsnittet/ sammenlignbare kommuner; i Kristiansand er tilskuddet på over 350 kroner per innbygger (2007).

Aktivitetsstøtte til lag og foreninger (barn og unge), Grimstad kommune, 2008:

Aktivitet	Tilskudd	Medlemmer	Tilskudd per medlem
Korps	115 000	113	1000
Kor	25 000	214	117
Amatørteater	15 000	45	330
Speiderne	73 000	190	385
Klubbignende tiltak *	194 000	490	396
(Eide ungdomsklubb, Fevik fritidsklubb, Fevik ungdomsgruppe, Spiren, Østerhus ungdomsklubb, Frikirkens ungdomstilbud, Fjære menighet ungdom, Kristen idrettskontakt, IMI-ten, Alfsam)			
(av ovenstående tildeles Fevik fritidsklubb)	(173 000)	(160)	(1080)
(ovenstående uten Fevik fritidsklubb)	(21 000)	(330)	(64)
Andre religiøse lag og foreninger (ikke ungdom)	39 000	317	124
SUM	500 000	1420	323
Kulturskolen (netto 2007)	2 423 000	400	6000

(Informasjon fått fra kulturtjenesten. For mer spesifisert oversikt: se vedlegg).

* Nesten all støtte til klubbignende tiltak går til Fevik fritidsklubb (kr.173 000). De andre klubbignende tiltakene, som alle drives av ulike religiøse organisasjoner, får nesten ingen kommunal støtte. 330 medlemmer i de religiøse organisasjonene fikk i 2008 til sammen 21 000 kroner i støtte.

Dersom en ser bort fra Fevik fritidsklubb, er det de religiøse lag og foreninger som gir ulike klubbignende tilbud til barn og unge, spesielt ut ungdomsskolen. Tilbudene er godt spredt ut over ukedager og lokalsamfunn, og valgmulighetene er flere, spesielt på fredager. Ut fra den informasjonen vi har, er Fevik fritidsklubb den eneste klubben som ikke er tilknyttet en menighet eller bygget på et religiøst livssyn. Som helhet, kan dette ekskludere en del mulige brukere. Det er lite klubbignende tilbud i Grimstad til ungdomsgruppen 16- 19 år.

Kommunal støtte til andre kulturformål

Arbeidsgruppen ønsker ikke å mene noe om kommunens støtte til andre kulturtiltak, for eksempel til museer, kulturformidling etc. Arbeidsgruppen ønsker imidlertid å få fram faktiske forhold for å belyse forholdet mellom aktivitetstilskudd til barn og unge og noen andre former for kulturtilskudd.

Andre formål innen kulturområdet ble prioritert/forbrukte midler slik (2007):

- Kulturformidling: 1 642 000.
(Agder teater: 498 000, Kortfilmfestivalen: 614 000, Kunstformidling (Ibseniana, Hamsun-selskapet, Teaterets venner, Grimstad kunstforening, Musikkens venner, Grimstad viseklubb): ca. 300 000). Mens støtten til lag og organisasjoner som driver barne- og ungdomsarbeid ytes etter aktivitet/antall medlemmer, ytes støtten til kulturformidling etter andre kriterier.
- Museer: ca. kr. 800 000.

"For tidene har forandret seg. Og nå er det ikke lengre slik at kulturbegrepet i byen er ensbetydende med Rikskonsertene i Catilina, eller en og annen sporadisk Ibsenmarkering i kommunal regi. Byen har et nytt og ungt publikum som er sugne på vedvarende kulturelle impulser. Et publikum som vil stimuleres og utfordres. Et publikum som forakter passiv innånding av kultur, men som vil delta og engasjere seg. Et publikum som vil vokse i takt med kulturen, og som er villig til å kjempe for den. Men også et publikum som dessverre er dømt til å mislykkes om ikke kommunen gir rom for at man får prøve seg frem".

Stian Tobiassen, Grimstad Adressetidende 8. november 2008

Kartlegging - oppsummering

Arbeidsgruppen oppsummerer kartleggingen slik:

- Kulturbudsjettet i Grimstad er lavt sammenlignet med andre kommuner
- (Barn og) Ungdom har lav prioritet på kulturområdet i Grimstad. Dette gjelder særlig tilbud/tiltak rettet mot ungdomsmiljøet – aktivitetstilskudd til barn og unge/klubbtiltak:
 - Grimstad er blant landets dårligste på klubbtiltak
 - religiøse foreninger gjør en stor innsats når det gjelder klubbtiltak til barn og unge, nesten uten kommunal støtte

Arbeidsgruppen oppfatter at den mer uorganiserte del av ungdomsmiljøet i Grimstad, er et område som Grimstad kommune i liten grad tar ansvar for i dag. Grimstad skiller seg her ut fra sammenlignbare kommuner.

KLUBBLIGNENDE TILTAK I GRIMSTAD

I dette kapittelet skal vi drøfte klubbblignende tiltak i Grimstad i forhold til dimensjonen sentrum – periferi og arbeidsgruppens anbefalinger når det gjelder kommunens støtte til aktivitetstilbud til barn og unge, herunder kostnader for ungdomstiltak på Fagskolen (UngArena). I neste kapittel – del IV – vil omhandle arbeidsgruppens anbefalinger når det gjelder UngArena.

Arbeidsgruppens oppgave er å gi anbefalinger om klubbblignende tiltak i Grimstad. Klubbblignende tiltak gir assosiasjoner til begrepet ungdomsklubb. Arbeidsgruppen legger følgende forståelse til grunn for klubbblignende tiltak:

Med "klubbblignende tiltak" (definisjon av målgruppen) menes møteplasser der barn og unge kan treffes på ettermiddagstid. Det finnes ingen (betalende-) medlemslister, ingen møteplikt eller faste organiserte aktiviteter som det forventes at ungdommene deltar i. De unge bestemmer selv hva de ønsker å bruke tiden til, og stedet gir muligheter for div. aktiviteter og kanskje en kafé. Klubben er åpen for en definert aldersgruppe, og tilbudet har bestemte åpningstider.

Klubbblignende tiltak; sentrum – periferi dimensjonen

Grimstad har ingen kommunale fritidsklubber. I noen år har Grimstad kommune ytt støtte til Fritidsklubben på Fevik. I tillegg har ulike religiøse lag og foreninger gitt klubbblignende tilbud enten uten eller med marginal kommunal støtte: Eide ungdomsklubb, Fevik ungdomsgruppe, Spiren, Østerhus ungdomsklubb, Frikirkens ungdomstilbud, Fjære menighet ungdom, Kristen idrettskontakt, IMI-ten og Alfsam. Mer informasjon om tiltakene; se vedlegg.

Arbeidsgruppen oppfatter at sentrum – periferi dimensjonen handler om følgende:

- om klubbblignende tiltak bør ligge i skolekretsene, i sentrum (sentralt) eller som en kombinasjon av begge deler
- forholdet mellom et eventuelt nytt ungdomstiltak på Fagskolen (UngArena) og klubbblignende tiltak som i dag er knyttet til skolekretsene
- det relative forholdet mellom kommunal støtte til klubbblignende tilbud i skolekretsene og kommunal støtte til et eventuelt nytt ungdomstiltak på Fagskolen (UngArena)

Før vi drøfter problemstillingene, skal vi ta et lite tilbakeblikk på den kommunale klubben som i noen år var på Eddiken.

Erfaringer med Eddiken

Reidar Øvensen var initiativtaker og i en tidlig fase, leder av Eddiken. Han har i dialog med arbeidsgruppen delt sine erfaringer om Eddiken. Se også vedlegg.

Ungdommen
valgte etter
hvert bort
Eddiken.
Hvorfor?

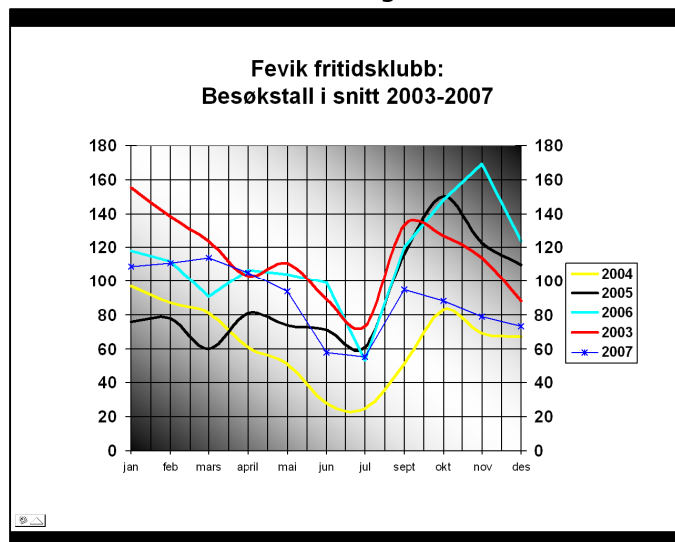
Ungdomstiltaket på Eddiken eksisterte i perioden 1991 – 2001. Først var det en del av prosjektet "Kriminalitets- og rusforebyggende aksjon" med mye midler fra stat, fylket og kommunen. Etter hvert overtok kommunen som var inne med +/- en million kroner. I begynnelsen var det 2-300 ungdommer på stedet, etter hvert ca. 150. Siden dalte det. Eddiken har ikke vært evaluert.

Noen erfaringer knyttet til Eddiken:

- Engasjement fra voksne sviktet. Tiltaket klarte ikke å etablere kontakt med etablerte organisasjoner.
- Tiltak hvor det er nært samarbeid voksne – ungdommer går best over tid.
- Gapte for høyt. Barnehage og verksted ble for kostbart. Klatrehallen dyrere enn antatt. Etableringsutgiftene ble høye. Slike tiltak vil alltid koste.
- Må ha gode lokaler. Dette likevel ingen garanti for suksess.
- Det er vanskelig å drive tiltak av denne typen i seg selv.
- Vanskelig å si hvorfor ungdommen velger det ene og ikke det andre.
- Den/de som ansettes er svært viktig. Må ha evne til kontakt og etablere nettverk inn i ungdomsmiljøene.
- Ildsjeleer er viktige. Men det er viktig med politisk engasjement og vilje + en administrasjon som støtter opp. I begynnelsen var det veldig oppbakking fra administrasjonen. Dette var viktig.
- Hva var grunnen(e) til at ungdommene etter hvert ikke kom? Sammensatt. Sentrumsnærheten – ungdommene dels på senteret, dels vandret de til andre sentrumstilbud. Noe begynte å forfalle på stedet – for eksempel lydanlegget (det er noen slike ting det bør være god kvalitet på). Dårligere voksenkontroll.
- Er det fornuftig å bruke krefter på å trekke 12-13-åringer til sentrum på diskotek?
- Det var for lite bemanning på Eddiken. Dels klarte en i for liten grad å knytte kontakt med frivillige som kunne supplert fast ansatte, dels var det for få ansatte som kunne bidra med å det ble etablert aktiviteter på senteret i samarbeid med ungdommen.

Klubbtiltak sentrumsnært eller i skolekretsene?

Problemstillingene knyttet til om klubbtiltaket bør etableres lokalt i skolekretsene og/eller sentrumsnært kan angripes fra flere vinkler og kan drøftes ut fra ulike forutsetninger. Vi vil under avgrense oss til å peke på noen momenter som kan være aktuelle i denne sammenheng.

ungdommene

Mulige argumenter for klubbtiltaket i skolekretsene:

- Nærhet mellom ungdommene/ungdomsmiljøet, hjemmene og skolen
- Styrker samholdet i skolekretsen
- Lettere for foreldre å engasjere seg i forhold til ungdommene
- Bedre sosial kontroll
- Kan bygge opp miljømessig sammenheng hjem, skole og fritid
- Klubbtiltaket er særlig viktig for de yngste

Mulige argumenter for klubbtiltaket sentralt/sentrumsnært:

- Kommunen kan samle ressurser i ett ungdomssted med høy kvalitet
- Private tiltak i skolekretsene har små ressurser og relativt "smal" målgruppe. Ett "tungt" tiltak sentralt kan både yte basistilbud og mer spesialiserte tilbud som gjør at

"alle" ungdommer i Grimstad har et fritidstilbud. Det er lettere å bygge opp miljøer rundt smalere interessefelt når dette sentraliseres.

- Kan gi tilbud hele uka
- Mindre sosial kontroll (har positive sider ved seg for de eldre unge)
- Ungdom treffes på tvers av skolekretsene
- Både det administrative- og politiske- Grimstad vil kunne få lettere tilgang og kontakt med ungdomsmiljøene.
- Vil kunne være et godt tilbud til utsatte grupper.

Grimstad er en av 47 kommuner uten stillinger (årsverk) ved kommunale fritidsklubber, ferieklubber, MC-senter, musikkverksted m.m.

De andre kommunene er: Berg, Gildeskål, Lurøy, Vega, Leka, Nærøy, Fosnes, Inderøy, Levanger, Selbu, Agdenes, Smøla, Eide, Skodje, Norddal, Fedje, Masfjorden, Solund, Hyllestad, Luster, Gaular, Eid, Sande, Utsira, Etne, Fitjar, Ullensvang, Fusa, Sund, Radøy, Eidskog, Songdalen, Søgne, Bjerkreim, Finnøy, Nord-Odal, Vestre Slidre, Kviteseid, Iveland, Vegårshei, Etnedal, Skjåk, Hurdal, Sørumsund, Grue, og Åmot.

Det er 432 kommuner i Norge.

SSB/Kostra 2007

Forholdet mellom Ung Arena og klubbtiltak i skolekretsene

I dag har ikke Grimstad klubbtiltak som favner sentrum og kommunen for øvrig. Religiøse foreninger har ulike tilbud i skolekretsene. De kommunale kronene til klubbtiltak havner på Fevik. Kommunestyret i Grimstad kan velge å fortsette som nå, eller det kan velge noe annet. Det ligger implisitt i kommunestyrets ønske om ungdomsplan og uttalelser gitt om Fagskolen, at kommunestyret er åpent for å vurdere praksisen på dette feltet, herunder vurdere å etablere det som i denne rapporten er kalt UngArena.

I drøftingen under forutsettes

det at kommunen ønsker å realisere UngArena på Fagskolen og at dette tiltaket både vil kreve investeringer og driftsmidler i millionklassen. Hva er da de sentrale problemstillingene?

- Økonomi:
 - o Er det vilje til å prioritere ungdommens fritidsmiljø i Grimstad høyere?
 - o Hvordan skal eventuelt midler fordeles i forhold til de ulike tiltakene i skolekretsene og UngArena? Vil det være aksept for at de lokale frivillige tiltakene får relativt lite støtte, mens størstedelen av de kommunale midlene går til UngArena?
- Konkurranse eller samarbeid om ungdommene/tilbudet?
 - o Vil etablering av UngArena, med en relativt god ressursramme, oppleves som en trussel for de ulike klubbtiltakene i skolekretsene? Eller vil det oppleves som et nyttig og nødvendig supplement, som en nødvendig styrking av ungdomsmiljøet i Grimstad?
 - o Vil de ulike tiltakene samarbeide, og hvordan kan dette gjøres?

Arbeidsgruppen mener:

- Det er behov for både klubbblignende tilbud lokalt og et UngArena på Fagskolen. Klubbblignende tilbud kan ikke utelukkende basere seg på dugnad. Det må legges et økonomisk fundament for begge deler.

Klubbblignende tilbud kan ikke utelukkende basere seg på dugnad.

- Det bør utvikles arenaer for samarbeid mellom Ung Arena og andre klubber. Eksempelvis på den måten at UngArena ikke har spesielle arrangementer/arrangementbaserte aktiviteter en eller to kvelder i uka, og samarbeid om smalere tilbud.
- En forutsetning for et godt klima og samarbeid mellom UngArena og de frivillige tilbudene er at kommunen både anerkjenner og støtter økonomisk opp om det frivillige ungdomsarbeidet på en annen og tydeligere måte enn tilfellet er i dag.

Arbeidsgruppens anbefalinger

I Grimstad er den kommunale støtten til aktivitetstilbud til ungdom svært lav sammenlignet med andre kommuner. Arbeidsgruppen mener Grimstad kommune har et ansvar for kommunens ungdomsmiljø – et ansvar kommunen i dag i liten grad tar. Arbeidsgruppen vil anbefale at aktivitetsstøtte til barn og unge får et kraftig løft. Løftet er imidlertid ikke større enn at Grimstad nærmer seg landsnittet for utgifter til aktivitetsstøtte. Det er snakk om at kommunen endrer rollen fra å være tilskuer til ungdomsmiljøet, til (med-)spiller. Det er snakk om å ta ansvar og gjøre noe som sammenlignbare kommuner har gjort i mange år.

Under temaet klubbblignende tiltak/aktivitetstilskudd til barn og unge anbefaler derfor arbeidsgruppen:

- Aktivitetstilskuddet til barn og unge evalueres.
- Aktivitetstilskuddet til lag og organisasjoner som driver klubbblignende aktiviteter i skolekretsene økes kraftig¹³. I denne sammenheng vurderes også støtten til speiderne, Ten-sing, teatergrupper mv.
- Fevik fritidsklubb får et årlig tilskudd fra kommunen, kr. 173 000 i 2007. Denne ordningen videreføres. Det etableres lignende ordning for andre klubbblignende tiltak (Østerhus Ungdomsklubb, Eide, Spiren, FMU mfl).
- Grimstad kommune oppretter nytt ungdomstiltak på Fagskolen med navnet UngArena (se eget kapittel under):
 - o Investeringer:
 - Bygningsmessige forhold. Det ligger utenfor arbeidsgruppens kompetanse å ha formening om kostnader.
 - Inventar UngArena. Arbeidsgruppen har ikke vurdert kostnadene.
 - Opprusting av uteområdet på eiendommen Fagskolen. Se eget kapittel under. Arbeidsgruppen har ikke vurdert kostnadene.
 - o Drift; 2-3 millioner kroner. Arbeidsgruppen mener det er verd å se til eksempelet Moonlight i Vennesla som har 6 årsverk knyttet til tiltaket (se eget vedlegg). Arbeidsgruppen vil anbefale at det knyttes 3 til 4 årsverk til UngArena som en start. Arbeidsgruppen ser for seg at driftsmidler kan fremskaffes gjennom

¹³ Støtten til fritidsklubben på Fevik videreføres. Ulike klubbblignende tiltak på Vik/FMU, Landvik/Spiren, Holvika/Østerhus fritidsklubb osv.

omfordeling innenfor eksisterende drift, ved omprioritering og ved friske midler. Tiltaket er dels et forebyggende tiltak, dels et tiltak knyttet til kultur/fritidstiltak for ungdom.

Fritidsklubb – nasjonale erfaringer

Vi skal under gjengi et utdrag fra Barne og likestillingsdepartementets eksempelsamling "Utviklingsprogram for styrking av oppvekstmiljøet. 2005-2007: De gode eksemplene". Det er erfaringene med fritidsklubbene i Norge som beskrives:

Fritidsklubbene i Norge har blitt utviklet i spenningsfeltet mellom en sosialpolitisk og kulturpolitisk begrunnelse. Den sosialpolitiske begrunnelsen har dreid seg om å legge til rette for aktiviteter for vanskeligstilte barn og unge – de som mange steder har gått under betegnelsen «uorganiserte». De må få et alternativ til «gata», et trygt sted «å være og å lære», sammen med andre ungdommer og trygge voksne. I et slikt perspektiv skal klubbene primært være et sted «for de som trenger det mest». Den kulturpolitiske begrunnelsen for fritidsklubber fokuserer på at de primært skal være en arena hvor ungdom selv kan utvikle sine kulturuttrykk og hvor de selv kan ha stor innflytelse på hvilke aktiviteter de kan delta i. Fritidsklubben skal være et sted for alle ungdomsgrupper – et fristed hvor de kan delta på tvers av ungdomskulturelle skillelinjer, hvor de kan utvikle sine kulturuttrykk og lære sosial kompetanse gjennom deltakelse med andre.

Mange fritidsklubber har måtte forholde seg til begge målsettingene – å være et sted for varierte kulturuttrykk for alle ungdommer med stor vekt på demokrati og medbestemmelse, og samtidig også være et sted for «de som trenger det mest». Dette har vært en krevende balansegang, og i mange tilfeller en helt umulig oppgave, gitt de rammebetingelser av bygningsmessig og personalmessig karakter som klubbene har vært underlagt.

For at fritidsklubbene skal oppfattes som gode og interessante av ungdommen, forutsetter det at de er endringsdyktige og kan tilpasse seg ungdommens interesser, verdier og prioriteringer. Ungdommens fritidsvaner er i kraftig endring, bl.a. pga. teknologiske endringer (jf. internett, chattekanaler, mobiltelefonen) som gir mulighet for andre typer kommunikasjon og nye former for sosiale nettverk. Kommunale ungdomstiltak konkurrerer med et økende antall kommersielle tiltak, alt fra kafeer og burgerbarer til treningsstudioer. Stadig flere ungdommer har fått gode private arenaer for aktivitet og sosialt samvær med andre ungdommer, som kjeller- eller loftstuer med marginal vokseninnblanding og det nyeste i datautstyr og spill. På samme måte som voksnes krav til utstyr og lokaliteter for sine aktiviteter har økt (jf. Kvalitetsforbedringer på menighetshus, idrettshus m.m.), vil dagens ungdom neppe trives i ungdomsklubblokaler eller med utstyr som de oppfatter som ukomfortable, stygge eller teknologisk utdaterte.

I kommuner hvor en på nytt har fått større fokus på «utsatte ungdommer», har mange oppdaget at når disse får sette et for sterkt preg på virksomheten, har «vanlig ungdom» trukket seg ut. De synes det blir for utrivelig. I stedet for å integrere utsatt ungdom i et positivt ungdomsmiljø, har de utsatte ungdommene fått gode rammebetingelser for å kunne videreutvikle en subkultur med vekt på antisosial atferd. Sannsynligvis har flere fritidsklubber i Norge virket mot sin hensikt. I stedet for å bidra til å løse opp utsatte ungdomsmiljøer, har de styrket dem ved å gi slike miljøer et tak over hodet. Mange større kommuner (for eksempel Bergen, Kristiansand, Drammen, Tromsø, og Sandnes) etablerte på slutten av 1990-tallet store ungdomskulturhus på flere tusen kvadratmeter, med sentrumsnær beliggenhet, gode og foranderlige fasiliteter for aktiviteter og kulturuttrykk og med heltidsansatte med tung sosialfaglig eller fritidspedagogisk bakgrunn. I tillegg har

ungdomshusene trukket til seg ressurspersoner med toppkompetanse som på prosjektbasis har gitt ungdommene instruksjon og utfoldelsesmuligheter gjennom musikk- og rockeverksteder, videoproduksjon, dans, tegning og maling med mer. Ungdomskulturhusene har dessuten vært så store at de har gitt rom for mange aktiviteter og for ulike ungdomsgrupper og subkulturer. Et eksempel på dette er kulturhuset Samsen i Kristiansand som er arena for en rekke aktiviteter for normalt ressurssterk og kulturinteressert fått opplæring innenfor lydteknikk, film og videoproduksjon, grafisk design, malekunst og teater.

Det er liten tvil om at ungdomskulturhusene representerer en betydelig kvalitetsheving fra de enkle og mer bomberomspregede kommunale ungdomstiltakene en hadde tidligere. De er mye mer enn en ungdomskafé eller et diskotek. Kulturaktiviteter synes å være «inn», mens mer tom fritid er «ut». Ungdomskulturhusene innebærer samtidig en konsentrasjon av de kommunale ressurser til ungdomsarbeid til byens sentrum. Mens mange fritidsklubber som ble etablert på 1970–80-tallet, skulle være et alternativ til bysentrums skadelige påvirkninger og mangel på sosial kontroll, representerer de nye store ungdomshusene det motsatte. Et bysentrum i en stor norsk by, som i en internasjonal sammenheng er en småby, er ikke noe ungdommens skal skjermes fra. Tvert i mot er dette steder som en 14-16 åring bør kunne beherske. Om noen år skal de på egenhånd reise på ferie til både Roma og London, eller kanskje studere i Edinburgh, Krakow eller Sydney. Et levende bysentrum er ikke først og fremst «smittefare», men liv, røre og muligheter. Ikke minst gir det anledning til å komme i kontakt med andre ungdommer enn de en vanligvis er sammen med, og til å delta i aktiviteter som det er umulig å legge til rette for i enhver bydel.

Mindre og mellomstore kommuner kan selvsagt ikke gjennomføre samme satsing som kommuner som er fem til ti ganger større. De må finne løsninger som er tilpasset lokale forhold og forutsetninger. Men også her ser en noe av den samme tendensen som en så i de norske «storbyene» for et tiår siden. Det satses på større og mer sentrale fritidsklubber/kulturhus. De enkle fritidsklubbene er «ut».

Ungdomstiltak på Fagskolen; UngArena

Grimstad kommune har ikke bestemt at det skal etableres et klubbignende tilbud på Fagskolen. Foreløpig er det slik at mange har talt for et slikt tiltak. Arbeidsgruppens oppgave er å belyse muligheten for et slikt tiltak og beskrive rammene for hvordan tiltaket kan utformes. Arbeidsgruppen har kalt tiltaket UngArena.

Vi vil under beskrive UngArena. Det er hovedrammer, prinsipper og ulike veivalg en må ta stilling til som beskrives under.

Arbeidsgruppen ønsker å skape et "bilde" av hvordan UngArena kan være. UngArena kan utformes på flere måter. Arbeidsgruppen ønsker i teksten under å få frem mulighetsrommet, men vil samtidig angi retning – gi noen anbefalinger.

Det er viktig å få i gang en prosess om UngArena. Skal UngArena lykkes, krever det et engasjement fra mange - både profesjonelle og frivillige. Det er derfor ønskelig med en offentlig debatt før kommunestyret endelig tar stilling til om Grimstad vil UngArena. Vennesla kommune er et eksempel. I Vennesla har det vært et bredt og sterkt ønske om å skape et rusfritt aktivitetssted ungdom. På bakgrunn av dette folkelige engasjementet har kommunestyret kunnet prioritert ungdomsklubben Moonlight høyt (6 årsverk), og det er i tillegg et betydelig innslag av frivillige knyttet til stedet. Se eget vedlegg.

Fagskolen er ikke bare en bygning, men en stor eiendom med mye grønt. Arbeidsgruppen ser for seg UngArena som en helhet, med tilrettelegging både i bygningen og på Fagskolens uteområder. Arbeidsgruppens forslag til tilrettelegging av uterommet på Fagskolen er beskrevet i eget kapittel (se under).

Arbeidsgruppen har hentet ideer og inspirasjon gjennom besøk på Samsen kulturhus i Kristiansand, Moonlight i Vennesla og Kilden i Arendal. Arendal kommune har brukt 25 millioner kroner på rehabiliteringen av Kilden (2007/08).

Beskrivelse av Ung Arena - målet

Arbeidsgruppen har ikke ønsket å bruke fritidsklubb som betegnelse på ungdomstiltaket på Fagskolen. Fritidsklubb er ikke et dekkende begrep for det arbeidsgruppen ønsker å knytte til tiltaket UngArena. UngArena skal være et Grimstadskapt sted for ungdom.

UngArena skal være et sted for aktivitet. UngArena skal selvsagt også være et sted hvor det er godt å bare være - en møteplass. Arbeidsgruppen vil anbefale at UngArena forsøker å kombinere disse to perspektivene; en god møteplass og et sted for aktivitet. Arbeidsgruppen vil imidlertid anbefale at aktivitet er bærebjelken på stedet.

UngArena må sees i forhold til andre ungdomstilbud i Grimstad. UngArena skal være åpen for alle ungdommer, men har et særlig ansvar for å supplere og utvide mulighetene for aktivitet og opplevelser i forhold til ungdomstilbudet for øvrig. Aktivitetsstedet UngArena skal fylle et rom i Grimstad, et rom i området mellom idrett, kulturskolen og de ulike fritidstilbudene til lag og foreninger.

Det er ikke ett ungdomsmiljø i Grimstad, det er mange. Ungdomsmiljøene er i stadig endring. UngArena må derfor være et sted for mangfold i aktiviteter, et dynamisk sted. På Samsen kulturhus i Kristiansand har de et begrep for dette dynamiske elementet; "NonStop".

Ungdommen kan komme og få hjelp og veiledning til å starte nye aktiviteter. Det vil imidlertid også være nødvendig å legge ned aktiviteter som ikke lenger har interesse..

UngArena skal være en plass de unge opplever som sin. Det betyr ikke at stedet skal være uten voksen ledelse. Skal stedet bli trygt og få faste rammer som bygger opp om målsettingen for stedet og de ulike aktivitetene, vil stedet kreve voksne med kompetanse, voksne som er gode til å kommunisere med ungdommen og som tar de unge med på beslutningsprosessene.

Kommunestyret i Grimstad behandlet høsten rusplanen – "Helhetlig ruspolitisk handlingsplan 2008 – 2009". Ifølge Rusplanen har alkoholomsetningen økt de siste årene, og alkohol syntes å være det dominerende rusmiddelet blant ungdom i Grimstad. Det har vært en betydelig økning i alkoholkonsumet blant ungdom fra 1990-årene fram til i dag. Grimstad har en liberal bevillingspolitikk med relativt mange salgs- og skjenkesteder. "Helhetlig ruspolitisk handlingsplan 2008 – 2012 inneholder ikke forebyggende tiltak rettet mot ungdomsmiljøene. UngArena retter seg direkte mot ungdomsmiljøet i Grimstad, og vil slik være et rusforebyggende tiltak.

De sentrale stikkord som uttrykker målet for UngArena er:

- Aktivitet
- Mangfold
- Et godt fellesskap i et rusfritt miljø
- Et sted som utvikler den enkeltes talenter og gir ungdommen selvtilit

Det er liten tvil om at ungdomskulturhusene representerer en betydelig kvalitetsheving fra de enkle og mer bomberomspregede kommunale ungdomstiltakene en hadde tidligere. De er mye mer enn en ungdomskafé eller et diskotek. Kulturaktiviteter synes å være «inn», mens mer tom fritid er «ut». Ungdomskulturhusene innebærer samtidig en konsentrasjon av de kommunale ressurser til ungdomsarbeid til byens sentrum. Mens mange fritidsklubber som ble etablert på 1970–80-tallet, skulle være et alternativ til bysentrumets skadelige påvirkninger og mangel på sosial kontroll, representerer de nye store ungdomshusene det motsatte. Et bysentrum i en stor norsk by, som i en internasjonal sammenheng er en småby, er ikke noe ungdommens skal skjermes fra. Tvert i mot er dette steder som en 14-16 åring bør kunne beherske. Om noen år skal de på egenhånd reise på ferie til både Roma og London, eller kanskje studere i Edinburgh, Krakow eller Sydney.

"Utviklingsprogram for styrking av oppvekstmiljøet. 2005-2007: De gode eksemplene".

Målgruppe på Ung Arena

Målgruppen for UngArena handler både om alder og om UngArena skal være et tilbud for ungdom generelt eller for de "uorganiserte" og "de som har problemer"? Skal UngArena forsøke å fange inn ungdom fra gata, være en form for utekontakt?

Arbeidsgruppen anbefaler at aktivitet er et grunnelement ved UngArena. En forutsetning for at UngArena skal bli et sted for aktivitet er at aktiv ungdom ser stedet som sitt. UngArena skal samtidig aktivt søke å tiltrekke seg og inkludere ungdommer som på en eller annen måte sliter eller som ikke har funnet "sitt" miljø.

De klubbblignende tilbudene i Grimstad i dag har i stor grad ungdomstrinnet som målgruppe. Det er lite tilbud til de fra 16 år og opp.

Arbeidsgruppen mener elever på ungdomstrinnet og på videregående skole skal utgjøre målgruppen for UngArena. Aldersspennet 13 til 19 år er imidlertid stort. Det kan derfor tenkes at aldersspennet bør barberes noe på både nedre og øvre nivå. Arbeidsgruppen mener at primærmålgruppen for UngArena derfor bør være de to øverste trinn i grunnskolen og de to første trinnene på videregående dvs 14 - 18 år. Arbeidsgruppen tror imidlertid at noen aktiviteter og arrangementer på UngArena må differensieres aldersmessig innenfor primærmålgruppen.

Hva skal UngArena tilby ungdommen?

Tilbudet ved UngArena vil være avhengig av en rekke faktorer; hva ungdommene til enhver tid etterspør, ressursene kommunen stiller til disposisjon, personene ved stedet, stedets ideologiske profil og mål mv.

Tilbudet må ha sammenheng med målsettingen og kan utvikles langs

flere linjer. Vi skal under forsøke å beskrive noen grunnelementer en kan tenke seg at UngArena bygges opp rundt. Til det enkelte element gir vi noen konkrete eksempler, men eksemplene er ikke uttømmende.

Noen grunnelementer som arbeidsgruppen vil anbefale for utvikling av UngArena:

- Voksne med ulik og god kompetanse. Arbeidsgruppen mener at de ansatte, de voksne kjernepersonene på stedet, skal ha god faglig kompetanse. De ansatte må utgjøre en tverrfaglig bredde som både ivaretar sosialfaglige aspekter og kultur-/aktivitetsaspektet. Dersom UngArena har solid faglig basis, vil det være lettere/tryggere å innlemme frivillige som aktører i miljøet.
- Et hjerte; møteplassen/kafeen/baren/kjøkkenet. Selv om aktivitet skal være hovedtilbudet, vil hjertet på UngArena være en kafé med bord/stoler og sittegrupper.

Her skal de unge kunne treffe hverandre og hygge seg. Kaféen bør være såpass stor og mangfoldig at den gir rom for ulike kroker og avlukk, slik at ulike grupper kan hygge seg litt uavhengig av hverandre. Det vil være en fordel om stedet har kjøkkenfasiliteter for laging av mat.

- Musikk og media. Musikk er et stabilt element i ungdomskulturen, likeledes film, internett mv. UngArena må ha gode muligheter for produksjon, redigering og avspilling av musikk, film, video mv. I kafeen bør det for eksempel være datamaskiner (internettcafe) og storskjerm. Moderne IT-kommunikasjon
- NonStop – prinsippet: rask start og rask nedleggelse av aktiviteter: NonStop-prinsippet har tre elementer: imøtekommende voksne som kan legitimere aktivitet og eventuelt veilede, aktivitetsrom, og eventuelt ressurser/materiell som kan være nødvendig for utøvelse av aktiviteten.
 - Rom kan være grupperom av ulik størrelse (foreningsmøter, leksehjelp, samtalegrupper mv), mer uvørne rom for røffere aktiviteter (snekring, sykkelreparasjon, kunstmaling mv), dansesal hvor ungdommen kan drive selvstyrt dansetrening, rom for linkeparty, scene for ulike fremføringer etc.
 - Materiell kan være ulike arbeidsbord/-benker, fotorom, miksepult, datamaskiner, lydanlegg, ulike spill (kort, ludo...) mv. Noe budsjettmidler kan være nyttig for rask igangsetting.
 - Voksne på UngArena skal kunne ta raske avgjørelser mht om aktiviteter kan igangsettes, skal kunne gi de unge veiledning, kan gjerne være rollemodeller for konkrete aktiviteter. Aktivitetene kan gjerne være ungdomsstyrte.
- Faste aktiviteter vil til en viss grad avhenge av de voksne som er tilknyttet stedet. Dersom voksenpersonene har ferdigheter på et område eller har interessefelt som de kan dele med andre, kan UngArena gi mulighet for dette. Det kan for eksempel være teateraktiviteter, mekking, dans, foto mv. UngArena kan også knytte til seg frivillige eller frivillige lag og foreninger som vil/kan utvikle aktiviteter i samarbeid med ungdommen.
- Arrangementbaserte aktiviteter.
 - På "huset": Konserter, dans, filmkveld, fotballkamp på storskjerm, ulike kurs, 16. mai,
 - Med UngArena som base: turer (fisking, dra til arrangementer andre steder etc.)
- Universell utforming. UngArena skal være åpen for alle. Det betyr at universell utforming må legges til grunn ved fysisk utforming av bygning og uteomsråder. Innholdsmessig må en ivareta behovene til grupper og personer som trenger særlig tilrettelegging.

For at fritidsklubbene skal oppfattes som gode og interessante av ungdommen, forutsetter det at de er endringsdyktige og kan tilpasse seg ungdommens interesser, verdier og prioriteringer. Ungdommens fritidsvaner er i kraftig endring, bl.a. pga. teknologiske endringer (jf. internett, chattekanaler, mobiltelefonen) som gir mulighet for andre typer kommunikasjon og nye former for sosiale nettverk.

"Utviklingsprogram for styrking av oppvekstmiljøet. 2005-2007: De gode eksemplene".

Integrering er et mål, men særlig tilrettelagte arrangementer, for eksempel for utviklingshemmede, kan være aktuelt.

- Frivillige.
Frivillige personer som ønsker å bidra på UngArena kan supplere de faste ansatte. De frivillige er en bonus – UngArena skal ikke baseres på frivillighet. Stedet kan ikke basere seg på dugnad! Det er viktig at de frivillige får god oppfølging, blant annet veiledning og kurs.

Hvordan kan UngArena skape aktivitet?

Spørsmålet kan også stilles slik; hvordan kan ungdommen utøve sine aktiviteter på UngArena?

UngArena kan skape eller legge til rette for aktivitet etter flere spor:

- At det fysisk legges til rette for aktivitet: teaterscene, videoredigeringsrom, gruppe-/møterom, streetbasket, mv.
- At det finnes materiell som kan støtte opp om aktivitet: instrumenter å låne, datamaskiner,
- At ungdommen selv tar initiativ og at UngArena med sine lokaler med mer er arena for ulike aktiviteter: ungdommer låner dansesalen for selvstyrt dansetrening, ungdommen lager filmer på egenhånd men låner redigeringsutstyr, politiske ungdomsorganisasjoner har møter på UngArena osv.
- At UngArena har voksenpersoner som kan veilede ungdommer som vil gjøre en eller annen aktivitet
- At voksne er rollemodeller og leder noen aktiviteter. Eksempelvis at en ansatt kan foto, kan maling, kan teater osv, og leder en gruppe over tid.

Hvordan styre UngArena?

Noen hevder, kanskje litt bråkjekt, at "klubben skal være ungdomsstyrt"! Skal den det?

Arbeidsgruppen har lite tro på et såkalt brukerstyrt UngArena. Tydelige voksne med gode, lyttende og inkluderende holdninger overfor ungdommen, voksne som kan leve ut verdiene til UngArena i praksis (rusfritt, mangfold, mestring, fellesskap), voksne som mer er veiledere enn bestemmer, er et must for UngArena. De voksne må ha kompetanse på ungdom og ungdomskultur.

Men ungdommen skal høres, og de skal ha vesentlig innflytelse på utforming av UngArena, og på innholdet. NonStop prinsippet innebærer at det skal være enkelt for ungdom å iverksette sine aktivitetsforslag. På Kilden i Arendal krevde kommunen at arkitektene og utbyggerne skulle arbeide sammen med ungdommene i forbindelse med renoveringen av Kilden. Resultatet ble i mange tilfeller andre løsninger enn "voksenekspertene" hadde tenkt seg. På den måten kan stedet – i Grimstad UngArena – bli ungdommens sted.

Det er ulike måter ungdommen kan få innflytelse på driften av UngArena. På Moonlight er det ikke noe styre hvor representanter fra ungdommen er med. De voksne er imidlertid svært lydhøre overfor ungdommen. Andre klubber har ofte et styre hvor ungdommen er vesentlig representert. Arbeidsgruppen tror det er viktig at ungdommen gis ulike former for ansvar. Arbeidsgruppen tror ikke det på dette tidspunkt er riktig å angi konkret hvordan ansvar og medbestemmelse skal utformes på UngArena. Det er noe de som eventuelt skal arbeide her må utvikle i samarbeid med ungdommen når den tid kommer.

UngArena lokalenes størrelse og form

Kommunen, ved eiendomskontoret, har til utredning spørsmål knyttet til rehabilitering og eventuelt riving av deler av bygningsmassen på Fagskolen. Arbeidsgruppen har ikke kompetanse til å anbefale noe i forhold til slike spørsmål. Arbeidsgruppen kan imidlertid peke på noen momenter med betydning for lokalenes form og størrelse.

Lokalene på kulturhuset Samsen i Kristiansand er på 6000 m², Kilden i Arendal 18-1900 m²¹⁴. På Eddiken hadde klubben 800 m² til disposisjon. Hvor store lokaler kan det være aktuelt å stille til disposisjon for UngArena?

Størrelsene på lokalene til UngArena vil avhenge av:

- Hvilke ressurser kommunen til enhver tid legger inn i stedet – forventet aktivitetsnivå
- I hvilken grad det er ønskelig med aktivitetsmangfold
- Aktivitetenes art
- Behovene for lokaler vil variere over tid – de unges aktiviteter er i konstant endring
- Befolkningsøkningen; Grimstad 2035 – 30 000 innbyggere.
- Hvilke andre kommunale funksjoner er tenkt inn på Fagskolen (per dato: Kulturskolen). Kan det tenkes sambruk av lokaler?

På Kilden i Arendal er det lagt til rette for at lag og organisasjoner skal kunne benytte møterom og øvrige lokaler; vel å merke vederlagsfritt! Vi har fått opplyst at dette er et veldig populært og mye brukt tilbud. På den måten trekkes lag og organisasjoner til stedet, og det skapes gjensidig mulighet for kontakt og aktivitet mellom organisasjonslivet og de unge.

Når det gjelder lokalenes form vil arbeidsgruppen trekke frem:

- Generelt: at lokaler gir rom for et mangfold av aktiviteter
- UngArenas hjerte:
 - Cafe`/bar/kjøkken for servering både inne og ute
 - Sosial møteplass hvor det er godt å sitte
 - Internettcafé
 - Storskjerm – arena med noe større kapasitet
- Diverse gruppe-/aktivitets-/møterom av ulike størrelser.
- Kombinert konsertsal/diskotek/teatersal/sal med scene/danserom; plass til rundt 250 mennesker. Kan også brukes til seminarer, debatter mv. Må ha mikserom/DJ-rom.
- Mekkeverksted (det er i dag mekkehall på Fagskolen!). Kan kanskje være fin for Trail-klubben?
- Øvingslokaler – musikk (i tillegg til bandcontaineren)
- Skate- og klatrehall
- Garderobe/dusj

¹⁴ Se vedlegg, tegninger av (nye) Kilden.

Noe avhengig av hvilke aktiviteter det er ønskelig å legge til rette for, vil arbeidsgruppen anta at UngArena bør kunne disponere rundt 1000 - 1500 m2.

Universell utforming (tilgjengelighet for alle) er en grunnleggende forutsetning for utforming av UngArena. Fagskolen har i dag ikke heis.

UngArena og andre virksomheter på Fagskolen

Fagskolen er en stor bygning, en stor eiendom. UngArena vil ikke være den eneste virksomheten på stedet. Spørsmålet er om det vil være en fordel eller ulempe for UngArena om andre kommunale kontorer/funksjoner med ungdom som målgruppe, blir lokalisert på Fagskolen? Det kan være snakk om helsestasjonen, barnevernet, familiekontoret, rusforebyggende funksjoner som MOT og SLT, kulturskolen, kulturkontoret, kvalifiseringstjenesten, arealer til spesielle tiltak for elever i grunnskolen mv. Det er allerede bestemt at kulturskolen skal disponere en rekke rom i hovedbygningen på Fagskolen.

Arbeidsgruppen ønsker ikke å ta konkret stilling til hvem som bør inn og ikke, på Fagskolen, men vil peke på noen momenter som kan ha betydning for valg i denne sammenheng:

- Det vil kunne være en fordel for UngArena dersom kommunale kontorer/funksjoner som har aktivitet for ungdom, ungdomsmiljøet eller hjelp til enkeltungdommer som oppgave, blir lokalisert på Fagskolen. Det vil kunne motvirke at UngArena blir faglig isolert, det vil lette tverrfaglig arbeid og koordinering av tiltak overfor ungdomsmiljøene og enkeltungdommer, og terskelen for ungdommen i forhold til de kommunale kontorene/funksjonene vil kunne bli lavere. Samlokalisering på Fagskolen gjør fornuftig sambruk av kontorer, møterom, aktivitetsrom mv mulig.

Kilden i Arendal huser i tillegg til ungdomsklubb, internasjonalt kulturkontor, barne- og familieteamet, ungdomsteamet og kultursektorens arrangementskontor (Canal Street med mer). Klubbtiltaket Moonlight (Vennesla) har valgt en litt annen modell. Der er tidligere forebyggende funksjoner fra sosialområdet (SLT, utekontakt mv) og funksjoner fra kulturområdet en del av ungdomsklubbens 6 årsverk.

Ungdommen skal oppleve at UngArena er "deres". Det kan gå en grense for hvor mange hjelpe og behandlingsfunksjoner det er lurt å ha ved siden av UngArena. Det vil være uheldig dersom ungdommen opplever at Fagskolen mer er et sted for hjelp og behandling enn et sted for handling og aktivitet.

- Åpen barnehage har vært nevnt som et mulig tilbud ved fagskolen. Uteområdene innbyr til et slikt tiltak. Det er mulig å tenke seg at sambruk av lokaliteter mellom UngArena og åpen barnehage lar seg gjøre.

Arbeidsgruppen har drøftet om kulturskolen kan tenkes å være en del av UngArena, herunder om UngArena skal være en underavdeling under kulturskolen. Arbeidsgruppen vil anbefale at UngArena og Kulturskolen er to selvstendige enheter. Arbeidsgruppen oppfatter at nærheten mellom UngArena og Kulturskolen er gjensidig positiv. For Kulturskolen kan nærheten til ungdomsmiljøet gi viktige innspill til utvikling av Kulturskolens tilbud. Nærheten muliggjør gjensidig bruk av lokaler. Kulturskolens nærvær bidrar til å understreke at UngArena er et sted for aktivitet.

Noen modeller for ungdomsstedet på Fagskolen

Under gjengir vi noen enkle modeller for ulike måter å tenke seg et ungdomssted på fagskolen. Modellene har arbeidsgruppen benyttet i sitt arbeid med å utarbeide sine anbefalinger om UngArena. Modellene gjengis her, de kan kanskje være til hjelp for andre også. Vi benytter begrepet ungdomsstedet og ikke UngArena, for å hindre sammenblanding av modellene under og arbeidsgruppens anbefalinger om UngArena:

En arena under kulturskolen – "Kultur og fritidsaktiviteter for ungdom"

Kulturskolen har et administrativt apparat som også kan lede ungdomsstedet – en avdeling under kulturskolen. Kulturskolens aktiviteter eller deler av disse, kan bli en del av ungdomsstedet. Ungdommene som benytter ungdomsstedet og kulturskolen kan gjensidig inspirere og bidra til utvikling av hverandre.

En arena hvor (også) kulturskolen har en (liten) plass - "Gateakademiet".

I denne modellen er kulturskolen en selvstendig arena lokalisert "vegg i vegg" med ungdomsstedet. Nærheten gir kulturskolen mulighet til å utføre noen av sine aktiviteter på ungdomsstedet, kulturskolen kan markedsføre sine tilbud overfor ungdommen og kulturskolen får en mulighet til å utvikle nye aktiviteter sammen med ungdommen og de voksne på ungdomsstedet.

Det kan tenkes andre enheter enn kulturskolen med en lignende men selvstendig rolle ved siden av ungdomsstedet (uten at dette skal oppfattes som forslag!); eksempelvis familiesenteret, barnevernet, helsestasjonen, kulturkontoret, voksenopplæringen mfl.

En flerbruksarena hvor ulike aktiviteter flytter inn – "Koordinering av aktivitetene"

Ulike lag og organisasjoner eller enkeltpersoner/firmaer tilbyr sine aktiviteter og leier seg inn (lokaler) på stedet. Ungdomsstedet har en senterleder som koordinerer aktivitetene. Initiativet til aktivitetene kommer primært utenfra.

En arena for aktivitet og forebyggende arbeid – "Et sted å henge – et sted å gjøre".

Både kultur- og sosialsektoren er inne med profesjonell styring av stedet. Stort innslag av fagpersoner. De ansatte har god kompetanse på sosial forhold, relasjoner, ungdomsmiljøer og fritidsaktiviteter for ungdom. Frivillige lag og organisasjoner er inne, men det hele styres av de profesjonelle. Både klubb og aktiviteter. Her er det mulig å bare være; kafé, spill, filmer, tv-apparater viktige elementer. Miljøtiltak - av og til på tur mv. Det er blant annet et mål å fange opp de som "driver rundt" i byen.

En arena for aktivitet – "Et sted for aktivitet, mestring og opplevelser".

Mindre vekt på den uformelle arenaen med kafé mv. Her legges det vekt på rom/arenaer for ulike aktiviteter. Her blir ungdommen straks utfordret av de voksne i forhold til aktivitet. Stedet har ansatte som selv tar, sammen med ungdommen, initiativ til nye aktiviteter. Stedet skal også være en arena med lokaliteter som innbyr ungdommen til selvstyrte aktiviteter – eksempelvis at noen ungdommer noen ganger i uka leier (gratis) ett rom hvor de kan trene breakdans. NonStop – nye ideer/aktiviteter startes og legges ned når de ikke lenger er populære. De som jobber her skal være gode i møtet med ungdommen, fange opp og utvikle noe sammen med de unge eller som veiledere. De ansatte har tverrfaglig kompetanse, gjerne innenfor ulike aktivitetsområder som teater, film, musikk, dans mv.

UTEOMRÅDET PÅ FAGSKOLEN

Arbeidsgruppen ser for seg at UngArena gir mulighet for samvær og aktivitet både inne og ute. Utforming av bygningen med ulike rom og tilrettelegging av arealene rundt bygningen, utgjør en helhet. Vi skal under beskrive arbeidsgruppens forslag til tilrettelegging av uteområdet på Fagskolen.

Arbeidsgruppens forslag er utarbeidet i samarbeid med arealplanlegger Anna Elise Svennevig ved arkitektkontoret Bengt G. Michalsen AS. Anna Elise Svennevig har deltatt på idedugnader sammen med arbeidsgruppen.

Forutsetninger

Det er per dato flere uavklarte forhold knyttet til bygningen og eiendommen Fagskolen – blant annet om den nyeste del av bygningsmassen skal bevares eller rives. Kommunestyrets vedtak i sak danner rammer for arbeidet som pågår (h-08) med fagskolen¹⁵

Arbeidsgruppens forslag forutsetter at hele dagens bygningsmasse består, og at inngangspartiet forblir på samme sted som dagens hovedinngang. Dersom kommunestyret senere velger å rive deler av bygningsmassen, kan likevel arbeidsgruppens forslag danne grunnlag for utvikling av uteområdet.

Arbeidsgruppen har lagt vekt på å lage noen hovedprinsipper for utforming og bruk av området.

Gruppen har delt inn arealene i forskjellige områder for lettere å orientere seg og vite hvilke områder det henvises til.

Område A:

Kafé – hjertet til UngArena

Område B:

Området mellom Fagskolen og Markveien/dagens inngangsparti/dagens parkeringsplass.

Område C:

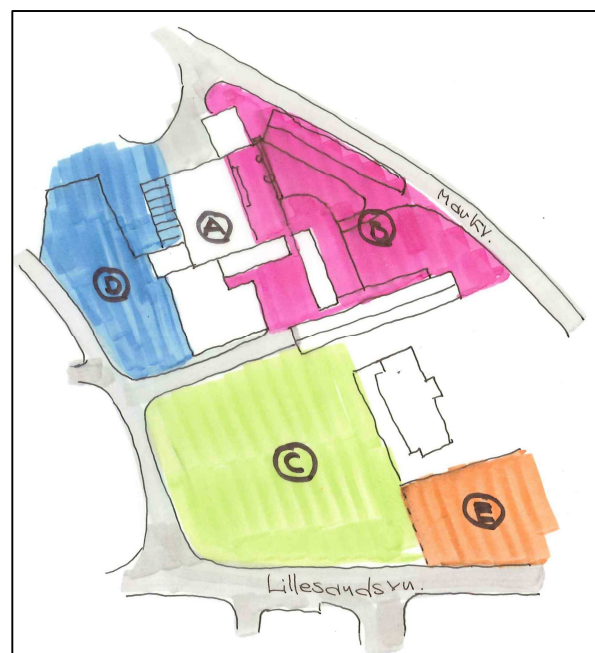
Plenen foran hovedbygningen mot Lillesandsveien.

Område D:

Akebakke mot vest.

Område E

Området ved Lillesandsveien mot eiendommen "Sole".

¹⁵ Se vedlegg: kommunestyrets vedtak i K-sak...

Uteområdet generelt

Arbeidsgruppen vil anbefale at hele området rundt bygningen Fagskolen utformes slik at det fremstår attraktivt for alle, men at hovedmålgruppen for utforming av uteområdene er barn og unge. Dette betyr igjen at det i delområder kan legges særskilt til rette for barn og unge.

Ved siden av at uteområdet skal støtte opp om formålet med UngArena, vil utformingen av området gi et tilbud til hele bydelen rundt Fagskolen. Området kan bli en bydelspark.

Arbeidsgruppen har ikke vurdert konkrete kostnader ved sitt forslag, men ønsker i hovedsak enkel opparbeiding hvor en spiller på de naturgitte og bygde omgivelsene. Mange steder ligger forholdene allerede godt til rette for de aktiviteter som arbeidsgruppen anbefaler.

Området bør fremstå som estetisk vakkert – et sted som er godt å komme til og godt å oppholde seg. I forslaget har arbeidsgruppen ønsket å bevare det åpne preget - det som allerede er gitt av omgivelser og natur, vegetasjon, trær m.v. Det bør derfor ikke være for mye installasjoner i området, men heller spille på de fasader, linjer og forutsetninger stedet

gir. Området vil slik innby til uorganiserte aktiviteter. Det som skal opparbeides, bør i hovedsak fremstå på en diskret måte og være av robuste, varig og vedlikeholdsfrie materialer. Sittekanter må for eksempel kunne tåle skating og sykling.

I området bør det være noen særegne attraksjoner som tiltrekker seg folk. Universell utforming skal ligge til grunn for all tilrettelegging.

Område A: Kafé – hjertet til UngArena

Kafeen eller baren, vil være hjertet i UngArena. Arbeidsgruppen tenker seg at "hjertet" blir en god, allsidig og romslig møteplass. Kafeen bør ligge nær inngangen til UngArena slik at det ligger til rette for både inne- og uteservering.

Utekaféen må ha noe overbygg, slik at den kan brukes året rundt, være skjermet både mot vær og vind, og sterk sol. Vi har foreslått et tak knyttet opp mot inngangen som har sittekanter og evt benker/bord. Kafeen må også kunne brukes av f.eks. foreldre som kommer til området for å la små barn leke, men også andre som vil bruke Kafeen til å slappe av å slå av en prat i det flotte området. Det kan bygges tak over scenen og amfiet (område C, se under). Her kan det settes kafestoler og bord etter behov. Det er en terrasse på toppen av bygget i bakkant mot akebakken. Denne kan kanskje inkluderes og knyttes til kafèdriften.

Område B: Møteplass og aktiviteter for ungdom

Området er lunere enn den åpne plassen foran bygget, og avgrenses i stor grad av de eksisterende byggene, og i nord av Markveien. I dette området bør det kunne legges til rette for aktiviteter rettet mot ungdom.

Streetbasket er foreslått inntil bygget på allerede asfaltert flate. Eksisterende terrengforskjell kan enkelt tilrettelegges for sitteplasser/enkel tribune/skating m.v. Det må også være en god andel harde flater som kan brukes til rulleskøyter, skating, sykling m.m.

Parkering trenger nødvendigvis ikke ligge slik som i dag og ta opp store verdifulle arealer. Parkeringbehov er usikkert, da mest ungdommer uten førerkort vil bruke bygget. Det er likevel viktig å dimensjonere antall plasser slik at det fungerer godt for hele området. Gruppen foreslår å legge parkeringen direkte fra Markveien som vist på skissen. Mellom plassene og aktivitetsarealene plantes vegetasjon som hyggelige og miljøskapende skjermer mot vei og naboer.

Vi mener også det er viktig at ikke alle arealer bygges ned og tilrettelegges nå. Ungdom ønsker selv å kunne utvikle området og bidra til å bygge opp og skape aktivitetene. Det bør derfor allerede nå avsettes frie arealer for at det senere kan opparbeides, for eksempel sandvolley, utendørs bordtennis, sjakkbrett og lignende.

Det er viktig at UngArena har et attraktivt inngangsparti – et lunt, men romslig tun der det er naturlig å samles – et sted å sitte ned, gjerne delvis under tak. Forslaget viser et overbygget inngangsparti som knytter seg til de øvrige utearealene på denne siden av bygget.

Område C: Åpent parkområde med scene, amfi og vannspeil

Området på Fagskolen bør bevarer sin egenart ved å være en åpen parklignende plass som samtidig innbyr til varierte aktiviteter.

Samtidig med at store deler av plenen bevarer, kan område C tilrettelegges med scene, amfi og vannspeil, for ulike arrangementer og aktiviteter året rundt. Amfi er foreslått med opptil 3 trinn som er tilpasset plenen med oppfylte masser i bakkant. Den store plenen gjør det mulig med

arrangementer med mange mennesker.

Om sommeren kan vannspeilet være et plaskested for små barn og et hyggelig og miljøskapende innslag for alle. Om vinter fryses vannspeilet til, og kan være en skøytebane for vanlig skøyting og hockeyspill osv. Vannspeilet er foreslått lagt mellom de eksisterende flotte trærne på plenen. Det bør også vurderes om den harde flaten inni amfiet kan fryses til om vinteren og utvide skøytearealet.

Område D: Akebakke og lekeplass

Området fungerer allerede i dag som akebakke om vinteren. Dette bør videreføres og mer opparbeiding er derfor ikke nødvendig. På toppen av bakken bør det legges ytterligere til rette for de minste barna. Enkle robuste lekeinnetninger og benker/bord til foreldre kan generere aktivitet slik at dette blir et område hvor familier samles rundt barnas lek, og samtidig handle kaffe/kakao og lignende fra kafeen.

Område E: Foreløpig uberørt - plen, trær og fine busker

Dagens vegetasjon bevarer. Området møbleres med noen benker/bord.

Området består av plen, store busker og enkelte store trær. Vegetasjonen gjør dette til et spennende område. Her kan barn leke og gjemme seg, og klatre i busker og trær. Dette kan bli et spennende område som barn og unge selv kan planlegge bruken av. I området kan det muligens siden legges til rette for klatreaktiviteter, hinderløype, hytte i trærne og lignende.

VEDLEGG

Vedlegg.

Arbeidsgruppens mandat og rammer

Plan og økonomiutvalget fattet følgende vedtak i sak 016/08:

1. *Det utarbeides en Ungdomsplan. Målgruppen er ungdom 13-19 år.*
 2. *Ungdomsplanens innhold:*
 - a) *Gi anbefaling om hvordan ungdoms-/klubblignende tilbud skal utformes og drives. Planen skal vurdere ungdomstiltak i et sentrum – periferi (lokalsamfunns) dimensjon.*
 - b) *Vurdere dagens rammer for demokrati og medbestemmelse for ungdom i Grimstad og eventuelt anbefale nye tiltak.*
 - c) *Planen skal inneholde en kartlegging av allerede eksisterende ungdomstilbud.*
- Rådmannen legger fram prosjektplan for Ungdomsplanen for plan- og økonomiutvalget i mars -08. Prosjektplanen skal ivareta at ungdommen får en sentral plass i planprosessen.*

Rammer.

Ungdomsplanen skal overleveres oppdragsgiver (ordføreren/plan og økonomiutvalget) innen 31. oktober 2008.

Det forventes at prosjektet avleverer en kort rapport med konkrete anbefalinger.

Det settes av kr. 25.000,- til arbeidet med ungdomsplanen. Midlene skal brukes til gjennomføring av møter, eventuelle ekskursjoner og trykking av planen eller deler av denne. Midlene dekkes over kto.: 14901.8100.1000.

Organisering.

Rådmannen oppnevner prosjektleder. Prosjektleder leder arbeidsgruppen, og har ansvar for framdrift og utarbeidelse av rapport.

Prosjektleder rapporterer fortløpende til rådmannen eller den han bemyndiger. Prosjektet skal også underveis gi melding om arbeidet til plan og økonomiutvalget (19. juni og 18. september).

Ved sammensetning av arbeidsgruppen skal en særlig ta hensyn til to forhold:

- Representasjon fra ungdomsgruppen
- Arbeidsgruppens størrelse; at ungdommene ikke opplever seg overkjørt av mange voksne.

Arbeidsgruppen har hatt følgende sammensetning:

Trine Holte (Elevrådet – Dahlske videregående), Cecilie C. Takle (Elevrådet, Dahlske videregående, Eivind Erichsen (BUK, Fjære ungdomsskole), Sondre Berg Kristensen (BUK, Grimstad ungdomsskole), Jelena Relic (BUK, Holviga skole, b-trinnet), Astrid Holum (kulturskolerektor), Harald Lindemann (Grimstad familiesenter), Kaia Mollestad fram til 10. september/Åse Katrine Windegaard fom 10 sept. (SLT-koordinator), Janne Skarli (Østerhus Ungdomsklubb), Andre' Pedersen (Fevik Fritidsklubb), Ragnar Holvik (prosjektleder, plan og utviklingsavdelingen).

Arbeidsgruppen har hatt 9 møter, det første 22. april 2008.

Vedlegg:**GRIMSTAD KOMMUNE**
SAKSFREMSTILLING

Styre, utvalg, komite m.m.	Møtedato	Saknr.
Plan-og økonomiutvalget	13.03.2008	024/08

Avgjøres av:	Sektor:	Plan- og utviklingsavdelingen	Arkivsaknr:	Arkivkode:
	Saksbeh.:	Ragnar Holvik	2008000059	K2-F03

UNGDOMSPLAN- PROSJEKTPLAN**Sammendrag:**

Plan- og økonomiutvalget har bedt rådmannen lage forslag til prosjektplan for Ungdomsplanen, jfr. PØ- sak 016/08.

Rådmannen foreslår at det nedsettes en arbeidsgruppe med 12 medlemmer. Fire av medlemmene i arbeidsgruppen er ungdommer og 2 er fra lag og organisasjoner som driver ungdomsklubblignende tiltak i skolekretsene. Arbeidsgruppen skal legge frem en kort plan med eventuelle tiltak innen 31. oktober 2008.

Parallelt med denne saken behandles sak om kjøp av Fagskolen. En forutsetter at Fagskole-saken ikke binder opp ungdomsplan-arbeidet når det gjelder innhold og drift/styring av ungdomsklubblignende tiltak. Fagskole-saken avklarer kun om det i framtiden vil være lokalteter tilgjengelig for ungdomsklubb-lignende tiltak på Fagskolen.

Det forutsettes videre at vedtak i Fagskole-saken ikke binder opp Ungdomsplanens arbeid med og vurdering av *"ungdomstiltak i en sentrum – periferi (lokalsamfunns) dimensjon"*.

Dokumentliste:

Forslag til prosjektplan for Ungdomsplan, datert 25. februar 2008.

FORSLAG TIL VEDTAK:

Plan- og økonomiutvalget vedtar "Ungdomsplan – prosjektplan" datert 25. februar 2008. Det settes av kr. 25.000,- til planarbeidet. Midlene dekkes over kto. 14901.8100.1000

PØ-024/08 VEDTAK:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

VEDLEGG.

Stemmerett for 16-åringer ved valget 2011

Arbeidsgruppens uttalelse – sendt til kommunestyret, september 2009.

ARBEIDSGRUPPEN vil anbefale at Grimstad kommune søker om å bli forsøkskommune med stemmerett for 16-åringer ved valget 2011.

At barn og unge skal ha medbestemmelse og rett til å bli hørt er nedfelt i FN's barnekonvensjons artikkel 12:

”Barnet har rett til å si sin mening i alt som vedrører det og barnets meninger skal tillegges vekt”.

Stemmerett for 16-åringer

- gir ungdommen mulighet til å påvirke samfunnsutviklingen og egne liv
- vil kunne stimulere unge i Grimstad til politisk deltakelse og samfunnsengasjement
- kan føre til at ungdomspolitiske spørsmål får en mer sentral plass i lokalpolitikken
- kan gjøre de unge mer attraktive for de politiske partiene

I Grimstad eies den politiske arena og dagsorden av de voksne. ARBEIDSGRUPPEN mener at det er nødvendig å skape nye arenaer hvor ungdom og politikere i Grimstad møtes. Det vil kunne gjøre Grimstad-politikken mer tilgjengelig for ungdom og det vil også kunne påvirke innholdet i lokalpolitikken.

Å være forsøkskommune med stemmerett for 16-åringer innebærer forpliktelser for både kommunen og de politiske partiene om å legge til rette for at 16-åringene kan gå til valg:

- de unge må få informasjon om Grimstadpolitikken
- de politiske partiene må være i dialog med førstegangsvelgerne

ARBEIDSGRUPPEN viser for øvrig til Barneombudets informasjon om erfaringer med stemmerett for 16-åringer i Tyskland

http://www.barneombudet.no/barn_og_unge1/stemmerett/arkiv_stem/erfaringer/

Fem tyske delstater har hatt 16-års stemmerett ved kommunevalg siden 1996.

Den generelle holdningen blant unge og eldre før de første valgene var generelt negativ, og man fryktet at valgdeltagelsen ville bli veldig lav.

Resultatene fra de første valgene med 16-års stemmerett fra Tyskland viste:

- 16- og 17-åringene hadde en høyere stemmerettsprosent enn 18-20-åringene, og enkelte steder også høyere stemmeprosent enn dem under 45 år
- Den høye stemmeprosenten hos de nye velgerne skyldes blant annet stor oppmerksomhet rundt forsøket, og at skolene var involvert.
- Partivalget for 16- og 17-åringene var like bredt som i resten av velgerne. De stemte ikke mer i grupper og etter mer populære synspunkter enn andre grupper.
- Partiene drev ikke ”useriøst” stemmefiske på skolene. 16- og 17-åringene opplevde faktisk at partiene tok dem mer alvorlig når de hadde stemmerett.
- En del unge etterlyste større innflytelse på politiske emner som hørte til på nasjonalt nivå.
- 16- og 17-åringene i undersøkelsen var opptatt av mer innflytelse på skolen, fremtidig arbeidsmarked og asyl- og fredspolitikken under valgkampen.

Barn og unges kommunestyre 1999 – 2007		
Antall ganger ulike saker har vært til behandling i BUK i perioden 1999 – 2007.		
	SAKSTYPE	ANTALL GANGER
	Utbygging og rehab av skoler	6
	Data i skoler	5
	Trafikksikring, -forhold, sykkelsti, gatelys, sykkelbyen Grimstad mv	13
	Ungdomskafe/ungdomsklubb i Grimstad sentrum	7
	Reguleringsplan for flatefjell, oddenområdet, grimstad barneskole,	3
	Budsjettet for Grimstad kommune, innsparingstiltak i skolen mv	7
	Budsjett for BUK	11
	Barnas konsert, ungdommens kulturmønstring, musikkskolen	9
	Orientering om arbeidet i BUK	4
	Kommuneplan (mars 2003: idedugnad, lang liste), 2005, 2006	3
	Skatepark	3
	Skoleskyss, grønt busskort	3
	Lekeområde	
	Helsesøstertjenesten	
	Stenging av svømmehallen	
	Bypark og Skøytebane i Grimstad	2
	Oppgavene for tillitsvalgte på skolene	
	Årbok	
	Mobbing i skolen	
	Rusforebyggende arbeid	
	Om ny administrativ organisering	
	Ballbinge	
	Fevikklubben,	
	Inneklima på skolene	
	Fysak-prosjektet	2
	Bibliotek på skole	
	Lys i tunnelen ved Grimstad u-skole	2
	Grimstad familiesenter	
	Badeland i grimstad	
	Ibsenåret	
	Idrettspolitisk plan	
	Om felles idrettsarrangement for skolene	
	Levermyr	
	Barnebokdager/barnebokfestival	
	SLT/kriminalforebyggende tiltak	
	Leirskole	
	Lysløypa Fevik	
	11/1999, 01/2000, 04/2000, 10/2000, 11/2000, 02/2001, 10/2001, 02/2002, 05/2002, 12/2002 01/2003, 03/2003, 05/2003, 12/2003, 01/2004, 03/2004, 05/2004, 11/2004, 01/2005, 03/2005, 05/2005, 10/2005, 01/2006, 03/2006, 05/2006, 10/2006, 12/2006, 02/2007, 03/2007, 05/2007, 09/2007,	Sum: 25 møter

Vedlegg

Ungdommens bystyre i Arendal kommune

Ungdommens Bystyre (UB) ble etablert i 1997 og består av 36 medlemmer fra ungdomsskolene og de videregående skolene i Arendal.

Ungdomsskolene velger 3 representanter og 3 vararepresentanter. Videregående skoler velger 6 representanter med like mange vararepresentanter som alle må være hjemmehørende i kommunen.

Mål for ungdommens bystyre

UB i Arendal kommune skal:

- Sikre at barn og unges behov blir ivaretatt i kommunens planarbeid
- Stimulere ungdom til aktiv deltakelse i kommunens planprosesser, spesielt i saker som angår deres eget oppvekstmiljø og framtid
- Gi ungdom opplæring i å delta i demokratiske prosesser gjennom en aktivisering og videreutvikling av elevrådsarbeidet ved skolene
- Gi ungdom kunnskap om og kjennskap til egen kommune
- Gi politikere og kommuneadm. økt kunnskap om ungdommens hverdag

Ungdom er de som vet best hvordan det er å være ung og hva de unge ønsker. Derfor er UBs viktigste oppgave å formidle dette videre til politikerne.

Saker til UB

Alle som har gode forslag til ting Ungdommens Bystyre bør jobbe med kan sende inn forslag til UB.

Oslo-elever skal evaluere lærerne

Elevene på videregående skoler i Oslo skal denne måneden evaluere lærerne sine. På omfattende skjemaer skal de svare på spørsmål om undervisningen.

Av [Ragnhild Sved](#),

11. november 2008 Kommunal rapport

- Dette gir lærerne en mulighet til å få en konkret tilbakemelding om hva som fungerer bra og hva man kan endre på. Dette skal føre til at alle lærer mer, sier skolebyråd Torger Ødegaard til NRK Østlandssendingen.

Rektor Ingrid Johansen ved Oslo Handelsgymnas synes det er utelukkende positivt at elevene blir mer inkludert i sin egen undervisning.

Anne Svenkerud i Utdanningsforbundet er derimot kritisk. Hun mener elevene ikke vil ha grunnlag for å svare på mange av spørsmålene.

- Har dere planer for undervisningen og følger dere den, er ett av spørsmålene. Et annet er om læreren fører fravær. Man kan godt svare på om man har planer og følger dem, men dette er noe som ledelsen kan finne ut av på andre måter, sier Svenkerud til NRK.

Elevrådet ter plansaken

FORORD

En stor utfordring i vårt samfunn er å hjelpe nye generasjoner til å bli samfunnsbevisste og demokratiske mennesker. En forutsetning er at de lærer å bruke demokratiske spilleregler. Samfunnsbevissthet utvikles best gjennom ansvar og aktiv deltakelse.

Her har både skolen og samfunnet forøvrig en viktig oppgave ved å tilrettelegge forholdene, slik at alle får praktisk mulighet for å engasjere seg i utviklingen av samfunnet, særlig i lokalsamfunnet.

Ny læreplan for grunnskolen, L97, understreker at skolen og kommunen skal gi en samfunnsaktiv opplæring og «være aktiv som ressurs, kraft og kultursenter for lokalsamfunnet.»

Planlegging og utvikling av lokalsamfunnet krever medvirkning fra mange. Plan- og bygningsloven sier klart, gjennom egne retningslinjer, at barn og unge skal trekkes inn allerede i planleggingen, når saker angår dem.

Kristiansand kommune har hatt «Barn og unges medvirkning» som satsingsområde i flere år. Bystyret vedtok våren -92 et handlingsprogram for oppvekstmiljø for aldersgruppen 0-18år.

Et av tiltakene her handler om å få barn og unge til å delta aktivt i kommunal planlegging. Denne veiledningen for elevråd håper vi vil være til hjelp.

Odd R. Jørgensen
Undervisningsdirektør

Arne Lien
Teknisk direktør

INNHold

FORORD	2
ELEVRADETS DELTAKELSE I KOMMUNALT PLANARBEID - <i>Hvorfor skal dere engasjere dere i det?</i>	4
ELEVRADET TAR PLANSAKEN - <i>Hvorfor bruke elevrådet?</i>	6
KOMMUNAL PLANSAK - <i>Hva er det?</i>	8
RIKSPOLITISKE RETNINGSLINJER	9
HVA SKJER MED EN PLANSAK? - <i>Hvordan blir en plansak kjent for elevrådet?</i>	10
PÅVIRKNINGSMULIGHETER FOR ELEVRADET - <i>Når skal elevrådet si fra?</i>	12
ELEVRADET SVARER KOMMUNEN - <i>Hvordan få alle med?</i>	14
POLITIKERNE FÅR VITE HVA ELEVRADET HAR SAGT - <i>Hva skjer med svarene deres?</i>	16
FRA PLANSAK TIL VIRKELIGHET - <i>Hva blir det til?</i>	18
ADRESSELISTE	20

Oversikt over ungdomsklubbtiltak

Med "klubbtiltak" (definisjon av målgruppen) menes møteplasser der barn og unge kan treffes på ettermiddagstid. Det finnes ingen (betalende-) medlemslister, ingen møteplikt eller faste organiserte aktiviteter som det forventes at ungdommene deltakerer i. De unge bestemmer selv hva de ønsker å bruke tiden til, og stedet gir muligheter for div. aktiviteter og kanskje en kafè. Klubben er åpen for en definert aldersgruppe, og tilbudet har bestemte åpningstider.

Eide ungdomsklubb:

Åpen annenhver torsdag på loftet i Jordveit bedehus. Åpent hus med bordtennis, mini-biljard, ishockey-spill osv. info, andakt og eventuelt noen leker. Noen kveldsturer og overnattingsturer. Hovedvekt på 8.klasse. Ingen kommunal støtte i 2008. 15- 25 deltakere per gang.

Fevik fritidsklubb:

Åpen på fredager og tirsdager. Støtte fra kommunen kr. 173.000 (2007). I snitt 160 deltakere per uke. 3 voksne jobber på fredagene, og 1 voksen på tirsdagene i tillegg til ungdommene. Klubben er åpen i alle skoleferier, og natt til 17.mai og 1.mai
Aktiviteter: Diskotek, filmklubb, biljard, bordtennis, air-hockey, fotballbord, kiosk, pc avdeling for surfing på internett/sjekke mail+ div. profiler, rally rom, Buzz og Singstar
Annet: Quiz, julelotteri, mai-grilling, tusenfryd, karaoke, trekning av gevinster på billetter hver 1. fredag i måneden.

Fevik ungdomsgruppe:

Fredag. Hovedvekt på ungdomsskole-alder. Kommunal støtte kr. 5.350.
15 til 25 deltakere.

Spiren:

Hovedsamlingspunktet er onsdager kl.20.00-22.00 på Resvik Bedehus, Landvik. 50- 80 ungdommer. Sang og musikk, info, andakt, video, Singstar (++), kiosk og sosialt. I tillegg har Spiren et band og forsangere som øver onsdager kl.18-20 før samlingen, "KRIK- Spiren" som er i gymsalen på Landvik skole annenhver onsdag kl. 19-20 før samlingen og friluftsgruppa som møtes annenhver torsdag(ca 15 deltakere). Spiren er for aldersgruppen 8.klasse og oppover. Spiren har 52 betalende medlemmer, og fikk kr. 6876,- i kommunal støtte i 2008.

Østerhus ungdomsklubb:

Fredager kl. 20-24 i Østerhus arbeidskirke. Åpent hus med bordtennis, biljard, fotballspill, kiosk, lagstafetter, quiz, kirkehockey, bowling, spillekvelder, storskjerm med filmkveld, Singstar/karaoke, idol, andakt og annet. Nattmesse hver 4.fredag. Hovedvekt på ungdomsskole-alder. Ingen kommunal støtte i 2008. 30-50 deltakere.

Frikirkens ungdomstilbud:

For tiden litt nede.

Fjære menighet ung.(FMU):

Mandager kl. 18.00 – 20. Fra 8.klasse og oppover. 40 miniledere som går på videregående skole. Kommunal støtte kr. 8.600 i 2008.
80-100 deltakere.

KRIK (Kristen Idretts Kontakt):

Søndager kl. 18-20 i Holvikhallen. Fra konfirmanter og oppover.

"Eksempel på en vanlig samling hos KRIK Grimstad vil inneholde oppvarming med kreativ vri på "Stiv heks", deretter et par artige leker. Midtveis er det andakt. Etter dette er det ofte hovedleker. Lekene gjennom hele treningen er som oftest oppfunnet av KRIK Grimstad eller KRIK sentralt" (hentet fra www.grimstad.krik.no). 25-60 deltakere.

IMI -ten:

Fredager på IMI-huset kl. 19.00- 22.00 Unge over 12 år. 30 deltakere. Lørdager kl. 20.30 – for studenter og andre unge voksne. 20-25 deltakere. Ingen kommunal støtte.

Alfsam:

Annenhver torsdag. Ungdom med spesielle behov, søsken og venner. 15-20 deltakere

Oppsummering – ungdomsklubb lignende tiltak:

Den samlede støtten i 2008 fra Grimstad kommune til klubb lignende tiltak var på 194 000 kroner. Samlet hadde de ulike tiltakene 490 deltakere. I gjennomsnitt fikk hver deltaker ca 396 kroner i kommunal støtte. I praksis gikk all kommunal støtte til tiltak øst i kommunen. Nesten all kommunal støtte til klubb lignende tiltak går til Fevik fritidsklubb (kr. 173 000).

Dersom en ser bort fra Fevik fritidsklubb, er det religiøse lag og foreninger som gir ulike klubb lignende tilbud til barn og unge, spesielt ut ungdomsskolen. Tilbudene er godt spredt ut over ukedager og lokalsamfunn, og valgmulighetene er flere, spesielt på fredager. Ut fra den informasjonen vi har, er Fevik fritidsklubb den eneste klubben som ikke er tilknyttet en menighet eller bygget på et religiøst livssyn. Som helhet, kan dette ekskludere en del mulige brukere. Det er lite klubb lignende tilbud i Grimstad til ungdomsgruppen 16- 19 år.

FRITIDSTILBUD SOM ER LITT MER "ORGANISERTE"

Det finnes medlemsliste, krav til aktiv deltakelse i klubbens innhold og aktiviteter.

Korps:

Fjære Musikkorps- torsdager kl. 18.00 - 20.15 på Jappa barneskole

15 Medlemmer Tilskudd kr. 17.19

Grimstad Skolemusikkorps - torsdager kl. 18.00 -20.15 på Jappa

22 medlemmer Tilskudd kr. 22.430

Holvika Skolemusikk - tirsdager på Holvika barneskole

30 medlemmer Tilskudd kr. 26950

Landvik Skolemusikkorps - tirsdager på Landvik skole

21 medlemmer Tilskudd kr. 17.108

Grimstad Musikkorps - onsdager kl. 19.30 - 21.45 på Dahlske vgs

28 medlemmer Tilskudd kr. 22.500

Homborsundmusikantene. 14 medlemmer

14 medlemmer Tilskudd kr. 8.910

Røde Kors

Ca. 70 medlemmer er barn og ungdom. Barnas Røde Kors teller 50 medlemmer i alder 7 - 13 år. Ungdommens Røde Kors teller 15 medlemmer og er i alder 13-30 år. Hjelpekorps er i alder 18 år og oppover til voksne. 5 av medlemmene er 18 til 20 år. Barn og unges Røde Kors fikk oppstartstilskudd i 2004-2006 med kr. 7.000 hvert år i 3 år. Møter på torsdager.

Kor:

Ten-Sing - 106 medlemmer, tilskudd kr. 12.978

SørRøster - 34 medlemmer, tilskudd kr. 2.921

Grimstad Soul Children - 74 medlemmer, tilskudd kr. 9.362

Amatørteater:

Grimstad Teaterverksted: 45 medlemmer tilskudd kr. 14.925

Askepotteateret:- ikke søkt

Scene i Sentrum(SiS) – ikke søkt

Speidere:

Grimstad NMU- 89 medlemmer Tilskudd kr. 24.538

Fevik Speidergruppe - 36 medlemmer Tilskudd kr. 11.712

Grimstad fsk sjø - 32 medlemmer Tilskudd kr. 10.744

Grimstad 1 NSF - 22 medlemmer Tilskudd kr. 8.324

KFUK/KFUM- 26 medlemmer Tilskudd kr. 9.292

Fjære- 10 medlemmer Tilskudd kr. 5.420

Grimstad Speiderråd ikke funnet medlemsliste tilskudd kr. 3.000

Andre religiøse lag med unge medlemmer(ikke definert som ungdom)

Østerhus korvettlag 44 medlemmer. Tilskudd kr. 5.200

12 pluss 37 medlemmer. Tilskudd kr. 4.850

Virre Virre Vapp 12 medlemmer. Tilskudd kr. 3.600

Granskauen 4H Tilskudd kr. 5.408

Mini IMI - 40 deltakere Tilskudd kr. 5.000

Barnearbeidet Betania 70-80 deltakere tilskudd kr. 6.600

Himmelgjengen, Gr. M.Krk. ikke søkt i 2008

Misjonskirken barnearbeid 109 medlemmer Tilskudd kr. 8.450

Safari Ikke søkt i 2008

IDRETTSLAG. OVERSIKT OVER MEDLEMMER UNDER 19 ÅR SOM SØKTE KULTURMIDLER I 2008. TILSKUDD OG ANLEGGSTILSKUDD

- Amazon Grimstad FK 70 medlemmer. Tilskudd kr. 20.040
- Arendal % Grimstad Rideklubb 74 medlemmer Tilskudd kr. 76.328
- Fjære Skytterlag Ikke oppgitt medlemmer Tilskudd kr. 4.500
- FK Jerv 235 medlemmer Tilskudd kr. 31.920
- Friskis og Svettis 16 medlemmer Tilskudd kr. 2.152
- Grimstad Badmintonklubb 15 medlemmer Tilskudd kr. 58.080
- Grimstad Fresbeegolf klubb Tilskudd kr. 1.000
- Grimstad Golfklubb 77 medlemmer Tilskudd kr. 76.544
- Grimstad Helsesportslag 22 medlemmer Tilskudd kr. 2.584
- Grimstad Karateklubb 40 medlemmer Tilskudd kr. 3.880
- Grimstad Kickboksing klubb Ikke søkt i 2008
- Grimstad Triallklubb 9 medlemmer Tilskudd kr. 5.148
- Grimstad Seilforening 39 medlemmer Tilskudd kr. 10.808
- Grimstad Sportsskyttere 3 medlemmer Tilskudd kr. 43.216
- Grimstad Svømmeklubb Ikke søkt i 2008
- Grimstad sykleklubb 42 medlemmer Tilskudd kr. 4.024
- Grimstad Taekwondo klubb Ikke søkt i 2008
- Grimstad Tennisklubb 60 medlemmer Tilskudd kr. 12.320

- Grimstad Turn & idrettsforening 321 medlemmer Tilskudd kr. 24.112
- Grimstad & Omegn Ponnytravklubb Ikke søkt i 2008
- Hrani Islandshestforening 41 medlemmer Tilskudd kr. 3.952
- IL Eidekameratene 125 medlemmer Tilskudd kr. 27.500
- IL Express 610 medlemmer Tilskudd kr. 114.920
- IL Imås 365 medlemmer Tilskudd kr. 97.280
- Imenes Skytterlag 72 medlemmer Tilskudd kr. 9.684
- Lia IL 283 medlemmer Tilskudd kr. 63.376
- Sørild FIK 77 medlemmer Tilskudd kr. 6.544

Vedlegg:

Notat om ungdomsklubbaktivitetene på Eddiken

v/ Reidar Øvensen.

BAKGRUNN, INNHOLD OG ERFARINGER(mest muntlig)

BAKGRUNN

- **Prosjektet: "Kriminalitets- og rusforebyggende aksjon".**

Hovedmål: Minske rusmiddelbruk og kriminalitet i Grimstad. 1990-92: 3 ansatte.

Sosialdep., Justisdep., Fylkeskommunen, Grimstad kommune.

Organisering:

KOMMUNEN

TILTAKSFORUM

POLITI **FAMILIE** OG PRIVATE ORGANISASJONER

- **Undersøkelse**, 437 elever i 6. og 9. klasse. (Høsten 1990)

Fritidsklubb... 12.1 %

Ungdomsdisco... 13.3 %

Spenningsport... 10.5 %

Hobbyverksted... 9,6 %

Ridesenter... 8,9 % Totalt 17 valgmuligheter.

Motorsenter... 5,3 %

Det skulle settes bare ett kryss.

Oppsummering bl.a. ang. tiltak. (høsten 1991).

Sammen med frivillige organisasjoner og enkeltpersoner.

Etablering og igangsetting av Grimstad Aktivitets- og kontaktsenter.

Tiltak i samarbeid med andre offentlige etater.

GRIMSTAD AKTIVITETS- OG KONTAKTSENTER

800 m2. Mandag – lørdag. Unge og voksne. Mange forskjellige aktiviteter.

Ungdom: Spesielt fredag og lørdag kveld. Fra ungdomsskolen og oppover.

Første lørdag: 24.8.1992 kl. 1900 – 0100. Skateboardhall/klatrehall.

VALG AV STED

Bykjernen? "Litt" utenfor? Hvor vil ungdom samles? Hvor vil foreldre si det er ok at ungdom samles? Få valgmuligheter: Sentrum/Holvik eller Eddiken.

Konklusjon: Ikke bykjernen: Konsentrasjon av (barn) og unge ved skjenkestedene.

INNHOLD:

Forholdet: "Bare" treffes/ikke gjøre noe/underholdning – og ytelse/gjøre noe/aktiviteter.

RUSFRITT: Ikke alkohol inne, ikke være ruset inne - "utefra" kom det rusede personer som prøvde å komme inn, prøvde å smugle inn alkohol,

MÅLGRUPPE

"Uorganisert ungdom"? "Problemungdom"? "Vanlig ungdom". Valgte i praksis å legge til rette for all ungdom, fra ungdomsskolen og oppover.

Sentralt: Full valgfrihet: Være i kafeen, spillavdelingen, diskolokalet. Ingen skulle føle/oppleve at de var "utenfor" hvis de for eksempel ikke ville/kunne danse.

DRIFT

Styret i Stiftelsen Grimstad tiltakssenter. Senterleder. Personer med støtte fra "Ungdomsservicekontoret". Frivillige unge: Kafeen, diskoteket m.m., Voksne: Vakt, diverse hjelp, bl.a. kafeen. Alvorlig svikt: Nok frivillige unge og voksne. Sentralt: Nært samarbeid mellom unge og voksne – **kontinuitet!**

NOEN PROBLEMSTILLINGER:

Målgruppe, aldersgruppe.

Hensikt, "løse", hva.... hvorfor?

Syn for saken, glød.

Hva på dagtid – kveldstid?

Fra mandag – lørdag/søndag?

Hva på fredag og lørdag kveld? "Kveld" =?

Lokaler bare for unge? Kan benyttes av andre?

Treffsted/kontakt/snakke sammen/være sammen.

Sted for aktiviteter, gjøre hva?

Frivillige enkeltpersoner, frivillige organisasjoner – ta ansvar – over tid.

Mitt innlegg ang. "Eddiken" bygger på erfaringer/behov for aktivitetssenter for ungdom, forberedelsene, etableringen og driften de første månedene.

Reidar Øvensen

NOTAT:

Om Moonlight – et ungdomssted på Vennesla

Moonlight er Vennesla kommunes ungdomsavdeling. Moonlight startet 6. mai 2000. For å få dette til ble Utekontakten, ungdomsklubben og Ungdomskontoret lagt ned. Moonlight har et årlig driftsbudsjett på 2,9 millioner. Det meste går til leie og til å lønne 6 årsverk. Bygget leier vi, men det kostet oss 3 millioner for å oppgradere bygg med ventilasjon, kontorer, møbler og utstyr.

Moonlight har ca 4-500 besøk per uke. Det utgjør ca 17000 besøk i året. Vi har åpent alle dager, men ikke hver lørdag og søndag. Huset er også bemannet på dagtid. Da dreier det meste seg om planlegging og oppfølging av enkelt ungdom. På kveldstid har vi åpen en kafé og en rekke aktiviteter å velge mellom. Aktivitetene varier, men akkurat nå driver vi med flere ulike dansegrupper, musikkgrupper, data, foto, matlaging, karaoke, konserter, dykking, disco, biljardgruppe, dartgrupper, motorcross og annet.

Vi har 6 lønnede årsverk, fordelt på 8 ansatte, vikarer og prosjektarbeidere. Hvert år legges det ned like mange ikke lønnede årsverk. Vi har en egen venneforening, Vennesla aktivitetsklubb, som er "ungdom" i 20- 30 årene som ganske enkelt synes det er gøy å gjøre ting sammen med yngre ungdom. Aktivitetsklubben kan søke statlige midler og har generert 300.000kr i statlige midler siden oppstart. Alt arbeidet i klubben er ulønnet. Samlet sett utgjør det ikke lønnede arbeidet 15 arbeidere i fast turnus og flere tusen enkelttimer i prosjekter. Brukerne selv og andre enkeltpersoner utgjør mye av dette, likevel er det Samarbeidet med Vennesla aktivitetsklubb, Family(en lokal menighet), natteravntjenesten, opplæringsringen, Universitetet i Agder og NAV som utgjør de fleste timene. Vi betaler altså bare for halvparten av timene som blir lagt ned i huset vært år. Det er viktig å legge opp til en vinn- vinn situasjon for å få dette til. Det skal være gøy og du skal ha lyst til å hjelpe til på Moonlight, og de som er i praksis eller på tiltak skal lære mye av å jobbe hos oss. For å opprettholde det frivillige nettverket legger vi opp til flere sosiale aktiviteter, som for eksempel julebord, juletreffester og andre familiearrangementer, middager på byen etter avsluttede prosjekter, turer og annet.

Arbeidet for de ansatte på Moonlight er variert. Faglig balanserer arbeidet mellom kultur- og sosialt arbeid. Da Moonlight startet, ble stillinger fra Utekontakten slått sammen med kulturarbeidet. Dette har kanskje vært den viktigste årsaken til suksessen på Moonlight. Nå arbeider sosialarbeidere sammen med kulturarbeidere om å lage et positivt miljø for alle ungdommer i Vennesla, med et spesielt fokus på dem som faller utenfor annen organisert aktivitet. I dag arbeider ungdomsarbeidere, sosionomer og ufaglærte i team. Alle har ulike oppgaver og roller. De fleste arbeider med å legge til rette aktiviteter, noen arbeider med å følge opp enkelte ungdommer. Alle har likevel et felles mål om å løfte de unges selvtillit.

Ungdomstiden er for mange vanskelig. Man går fra å være et barn til å bli en ung voksen, som skal lære å stå på egne bein. Mange sliter med dårlig selvbilde. De synes kanskje ikke utseendet er som det skal være, de synes ikke de får til det de ønsker og de føler seg ofte utilstrekkelige både hjemme og på skolen. Det at vi ønsker å styrke den unges selvtillit, betyr ikke at den unge må prestere en hel masse, det er viktig å formidle at de er verdifulle uavhengig av prestasjon. Likevel er det slik at vissheten om at man mestrer noe, at man behersker livet, er med på å gi et bedre selvbilde. I relasjonen med den enkelte ungdom roser vi, gir anerkjennelse, motiverer og lærer ungdommen å tenke positivt om seg selv. Like fullt arbeider vi for å hindre negative tanker, isolasjon, løgn, svik og alt som gir skyldfølelse. På Moonlight gjøres ikke dette gjennom lange problemfokusede samtaler. Vi er mer opptatt av hva ungdommen kan, i stedet for hva de ikke kan. Tilnærmingen er løsningsfokusede og skjer først og fremst gjennom å være sammen med ungdommen i aktiviteter.

Av

Raymond Bærøe,

Daglig leder, Moonlight

Vennesla 30. september

Vedlegg

Lederartikler i Vennesla Tidende om Moonlight og ungdomsmiljøet i Vennesla, perioden 2006 – 2008.

Mai 2006

Bra jobbet!

Fredag kunne bygdas skatere innvie den nye skaterampen på Moonlight. Etter en formidabel dugnadsinnsats fra skatene og en god slump med penger fra en av bygdas lokale banker, så et nytt tilbud dagens lys. I flere år har bygdas skatende ungdom ventet på et slikt anlegg. Det betyr at ungdommens storstue Moonlight nå er blitt et enda mer komplett tilbud. Moonlight har ved flere anledninger høstet ros for måten tilbudet er organisert på og evnen til å utnytte ressursene på en forbilledlig måte. Flere andre kommuner i Norge har skjelt til Vennesla og kopiert Moonlight-modellen. Vi kan ikke si annet enn bra jobbet!

August 2006

Tittel: Uhyggelige narkotall

Ingress:

Brødtekst:

Lenmannen i Vennesla kunne sist uke opplyse om en økning på hele 60 prosent i antall narkosaker første halvår i 2006. Vel og merke har økningen også en sammenheng med økt fokus på narkotikarelarte forbrytelser fra politiets side.

Uansett er det en urovekkende og skummel trend vi er vitne til - ikke bare lokalt men også nasjonalt. Terskelen for å eksperimentere med narkotiske stoffer blant barn og unge, ser ut til å bli stadig lavere. Det må både foreldre og lokale myndigheter ta på alvor.

Heldigvis har Vennesla gjennom flere år opparbeidet seg stor erfaring og kompetanse på forebyggende tiltak og arbeid på tvers av etater. Dette har gjort at man på et stadig tidligere tidspunkt har kunnet fange opp narkotikarelaterte problemer - ofte før de har fått lov til å kunne utvikle seg.

Spesielt samarbeidet mellom politi, skole, utekontakt og Moonlight er et tilsynelatende effektivt apparat i kampen mot narkotika. Selv om tallenes tale gir et tydelig signal om at rusmiljøet i Vennesla er i utvikling, så vil vi gi en honnør til måten lokale myndigheter arbeider på.

Men samtidig ønsker vi å understreke at det i første rekke er fellesskapets og lokalsamfunnets anliggende å bekjempe narkotika. I stor grad handler det om å bry seg og engasjere seg for bygdas barn og unge.

Mars 07

Tittel: Fortjent skryt

Ingress:

Brødtekst:

Justisminister Knut Storberget var på besøk i Vennesla tidligere denne uken. Han fikk et innblikk i den såkalte Venneslamodellen. Ved hjelp av et bredt tverretatlig samarbeid fanger prosjektet opp ungdom i risikozonen - både med hensyn til rus og kriminalitet. Samtidig skal det forhindre at utsatt ungdom faller ut av skolesystemet.

Storberget hadde åpenbart satt seg grundig inn i modellen før han kom til herredshuset. Han skrøt uhemmet av resultater og måten modellen er lagt opp på - og det med god grunn.

Vennesla er en foregangskommune og har lagt ned et stort stykke nybrottsarbeid som stadig flere kommuner drar nytte av.

Storberget benyttet allerede før møte i Vennesla å promotere Venneslamodellen overfor Agderrådet, der alle ordførere og rådmenn i Agder var tilstede. Han er så begeistret at han ønsker å se modellen i alle landets kommuner.

Vennesla har all grunn til å være stolte av det man har klart å utrette. Politi, skole, det offentlige, foreldre og politikere har klart å bryte ned barrierer mellom etater og opprettet et meget konstruktivt samarbeid. Ofte havner slike prosjekt i skrivebordsskuffen, men her har man på beste vis klart å omsette teori til praksis.

Oktober 07

ID: 5280

Tittel: Moonlight mot en ny vår

Ingress:

Brødtekst:

Allaktivitetshuset Moon-light, de barn og unges stortstue, har den senere tid opplevd dalende oppslutning. Det har hatt en sammenheng med tilbudet som er blitt servert. Tilbudet har rett og slett ikke hatt bred nok appell. Samtidig har man sett en negativ utvikling i ungdommers forhold til rus og rusvaner. Det tyder den store rusundersøkelsen foretatt blant ungdomsskoleelever mye på. Den har vist en negativ trend i forholdet mellom ungdom og rus. Ledelsen ved det kommunale ungdomstilbudet har nå tatt konsekvensen av den negative rustrenden. De forsøker nå å demme opp for den ved å fornye innholdet på Moonlight. Initiativtakerne har gjort det med å etablere en rekke nye tilbud som favner flere med hensyn til alder og interesse. I dagens avis kan du blant annet lese om en lenge etterlengtet kafé for ungdom. Samtidig ønsker Moonlight å alliere seg med flest mulig i lokalsamfunnet. Blant annet har de innledet et samarbeid med VFK. Vi håper at Moonlight lykkes med sitt oppgraderte innhold og at ungdommene kjenner sin besøkestid.

November 07

Tittel: Kastet masken med glans

Ingress:

Brødtekst:

I over en uke har ungdomsarrangementet Kast Masken pågått på Moonlight og andre steder i bygda. Den er på mange måter en ungdommens kulturuke i Vennesla. Flesteparten av arrangementene er laget av ungdom for ungdom. Vi er imponert over hva alle involverte parter har klart å stable på beina. Mye frivillig innsats og stort engasjement gjennom flere år har gjort Kast Masken til et flott, årlig kulturtilbud for ungdom.

Samtidig som bygda får sett hvor mye kreativitet og positivt det bor i bygdas unge, går Kast Masken også ut på sprengte grenser og bryte terskler. Den tar i høyeste grad et oppgjør med janteloven. Kast Masken er en arena der man får lov til å vise seg frem og gjøre ting man vanligvis ikke ville ha gjort. Viktigst av alt er likevel å vise at man kan ha det spennende og gøy uten rus. Vi gratulerer med et flott gjennomført arrangement!

Februar 08

Tittel: Bravo Vennesla!

Ingress:

Brødtekst:

10 innslag fra Ungdommens kulturmønstring i Vennesla gikk videre til fylkesfinalen. Både bredden og kvaliteten på innslagene i Samfunnshuset lørdag var imponerende.

At vi har et oppegående kulturliv og arenaer hvor ungdommen får lov til å uttrykke og utfolde seg, er det ikke den ringeste tvil om. Men det viktigste av alt er utvilsomt at det er blitt skapt en kultur hvor det er lov å vise seg frem. Arbeiderkulturens sterke jantelov har åpenbart mistet rotfeste i den oppvoksende generasjonen. Heldigvis. Det sees ikke bare i kulturlivet, men også i næringslivet. I dag er faktisk lov å gjøre det bra og samtidig være stolt av det - uten at jantelovens klamme hånd gjør det til noe negativt.

Både allaktivitetshuset Moonlight, Kulturskolen og bygdas menighetsliv skal ha mye av æren for å skape areaner hvor barn og unges kreativitet, skapertrang og talent kan få lov til å blomstre.

Å ha et rikt og variert kulturliv skaper vekst og grobunn for et attraktivt og godt lokalsamfunn å leve i. Mestringsfølelse og selvtillit er to nøkkelfaktorer som bygdas kulturinstitusjoner åpenbart vektlegger. Og holdningene som skapes gjennom å gi barn og unge mulighet til å formidle kultur, er kanskje viktigere enn både karakterer og utdanningsnivå. Det bidrar i høyeste grad til å forme en generasjon venndøler som vil være utrolig viktig for Venneslas fremtid.

Juni 08

Tittel: Enestående sommer-prosjekt

Ingress:

Brødtekst:

Vennesla kommune og Moonlight har i flere år hatt et enestående tilbud til ungdom som ønsker sommerjobb. Kombinasjonen av kortere arbeidsdager, matservering og mye sosialt samvær er et fantastisk tilbud for bygdas ungdom.

Det er blitt så populært at det ikke er plass til alle som ønsker jobb. Tanken bak det såkalte sommerprosjektet er å gi et tilbud til ungdom som ikke klarer å skaffe en ordinær sommerjobb på egenhånd. Istedenfor at ungdom driver dank gjennom hele sommeren, lærer de både arbeidslivets rutiner og mestre nye oppgaver. Så vidt vi kjenner til er dette unikt tilbud, iallfall her på Sørlandet.

Monnlight tilbyr ikke bare sommerjobber, men har et fullspekket program gjennom hele sommeren. Hvor man vanligvis møter stengte dører i fellesferien holder Moonlight aktivitetsnivået oppe med mange spennende aktiviteter gjennom sommeren. At det betyr mye for ungdom å ha noe å gå til i løpe av den lange sommerferien, er helt åpenbart. Dette er et initiativ vi har all grunn til å være stolte av.

Vedlegg.

Notat etter befaring på Kilden/Arendal kommune:

(notatet er **IKKE** kvalitetssikret av Arendal kommune)

- Kilden ombygd/renovert for 24,8 millioner i 2007/2008.
- Ungdommen har vært svært delaktige i forbindelse med ombyggingen/renoveringen.
- Universell utforming gjennomgående prinsipp. Kilden har heis.
- Nøkkelt kort. Både ansatte, lag og organisasjoner, ungdommer mv får nøkkelt kort til stedet.
- Bemanning på Kilden. Nær 2 årsverk. Må blant annet sees i sammenheng med at andre kommunale funksjoner også har kontorer på Kilden:
 - o Ungdomsteamet: SLT-koordinator, rusforebyggende,...
 - o Barne- og familieteamet: helsesøstre, psykolog, sosionom osv,
 - o deler av kulturkontoret (ungdomsrelaterte)
 - o internasjonalt kultursenter mm også har lokaler på Kilden.
 - o Arrangement-kontoret (Canal Street...)
- Kilden og kulturskolen har mange fellesrom – sambruk.
- Hele huset er "nytt". Sammenheng mellom kvalitet på bygg og interiør, og hvordan ungdommene behandler stedet. Lite hærværk.
- Målgruppe: 13-18 år.
- Lag og organisasjoner benytter i stort omfang stedet; møterom, grupperom mv. Betaler ikke leie!
- Kilden har nært samarbeid med barnevern, politi, helsestasjon mv
- Kilden samarbeider nært med Moonlight

Ragnar Holvik

1.11.08

Vedlegg:

Kommunestyrets vedtak om Fagskolen (K-sak 042/08)

- 1) "Sole" legges ut for salg så snart det lar seg gjøre.
- 2) Murgården pusses opp for 7,89 mill. avsatt i budsjettet. Inntekter fra salg av Sole kommer i tillegg og kan også anvendes her.
- 3) Kulturskolen flytter inn i Murgården - øvrige arealer kan etter hvert som de blir tilgjengelige tas i bruk av lag / foreninger, evt. mer tilrettelagte ungdomsformål.
- 4) Før ytterligere bruk av Fagskole-bygningene avgjøres, vurderer administrasjonen om det kan være mer hensiktsmessig, økonomisk eller på annen måte, å rive Mellombygg og Nybygg og eventuelt føre opp nye bygg her.
- 5) Denne vurderingen vil avgjøre om hvilke kommunale enheter som bør plasseres på Fagskolen.
- 6) Barneskoleområdet i Storgata skal frigjøres for boligbygging så raskt som det er forsvarlig. Ved behov for midlertidige lokaler for kvalifiseringstjenesten og Storgata Barnehage, bes administrasjonen finne midlertidig leid løsning for disse enhetene på Frivoll, Dømmesmoen eller annet hensiktsmessig sted.
- 7) Frivoll kjøpes ikke nå. Kjøp vurderes eventuelt sammen med andre investeringsforslag i ordinære budsjetttrunder.
- 8) GTIF får fortsette å leie lokaler på Fagskolen inntil andre lokaler kan tilbys foreningen.
- 9) Det startes opp regulering av Fagskoletomta med sikte på å utnytte deler av arealet til bolig. Premissene for arbeidet vedtas av plan- og økonomiutvalget.

